

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020101

DOM
2015-06-25
Stockholm

Mål nr
T 2289-14

Sid 1 (55)

KÄRANDE

OAO Tyumenneftegaz
67 Lenin Street
625000 Tyumen
Ryssland

Ombud: Advokaterna Jonas Eklund, Cecilia Möller Norsted och Christer Söderlund
samt jur.kand. Sebastian Fichtel
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

SVARANDE

First National Petroleum Corporation
2973 Bingle Road,
Houston TX 77055
USA

Ombud: Advokaterna Hans Dahlberg Kolga och Magnus Fridh samt
jur.kand. Filippa Wassberg
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

SAKEN

Klander av skiljedom meddelad i Stockholm den 9 december 2013, se bilaga A

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten upphäver den mellan parterna den 9 december 2013 meddelade skiljedomen i dess helhet.
2. First National Petroleum Corporation ska ersätta OAO Tyumenneftegaz för rättegångskostnader med 5 955 807 kr, varav 5 000 000 kr avser ombudsarvode, samt betala ränta på det först nämnda beloppet från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.

Dok.Id 1208577

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Genom en skiljedom den 9 december 2013 meddelad i Stockholm avgjorde skiljenämnden en tvist mellan First National Petroleum Corporation (FNP) och OAO Tyummeneftegas (TNG). Skiljenämnden bestod av skiljemännen Mark Baker (utsedd av FNP), Sergei Lebedev (utsedd av TNG) och ordföranden Claes Lundblad (utsedd av Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut, SCC).

Bakgrunden till skiljetvisten var ett samarbetsavtal, ett s.k. joint venture-avtal, som ingicks mellan parterna i mars 1992 och som avsåg exploatering av ett oljefält i Sibirien genom ett gemensamt samriskföretag, Tyumtex. FNP gjorde i skiljemålet gällande att TNG hade brutit mot avtalet och yrkade därför skadestånd på grund av avtalsbrott. De avtalsbrott som FNP åberopade enligt skiljedomen var sammanfattningsvis följande.

1. Underlåtenhet att till Tyumtex överföra en licens att exploatera oljefältet (licensbrottet; skiljedomen s. 41, p.10.2).
2. Vilseledande uppgifter i fråga om oljeflöden och i fråga om möjligheterna att överföra licensen till Tyumtex (Parisbrottet) samt underlåtenhet att rätta de felaktiga uppgifterna (*underlåtenhet att rätta*; skiljedomen s. 44-45, p. 10.17 och 10.18).
3. TNG ingick i strid mot avtalet med FNP ett joint venture-avtal rörande exploatering av samma oljefält med en annan avtalspart (exklusivitetsbrottet; skiljedomen s. 46-47, p.10.28).
4. Genom att förfälska dokument åstadkom TNG att Tyumtex likviderades, trots att FNP inte samtyckt till det (likvidationsbrottet; skiljedomen s. 47-48, p. 10.36 och 10.37).

Skiljenämnden kom fram till att TNG hade begått samtliga de avtalsbrott som FNP åberopade. TNG ålades att betala skadestånd till FNP. Det belopp som TNG ålades att betala motsvarade i huvudsak det av FNP yrkade beloppet. TNG förpliktades också att ersätta FNP dess kostnader i skiljeförfarandet. Skiljenämnden beslutade också att TNG i förhållande till FNP skulle stå för skiljedomskostnaderna.

YRKANDEN M.M.

TNG har yrkat att hovrätten helt ska upphäva den mellan parterna den 9 december 2013 meddelade skiljedomen.

FNP har bestritt yrkandet.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER

TNG har åberopat följande grunder för sin talan.

1. Uppdragsöverskridanden och handläggningsfel

1.1 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag, eller i vart fall begått handläggningsfel, genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om oljereserver

Uppdragsöverskridande

Skiljenämnden hade endast att pröva de omständigheter som framgick av ett dokument benämnt "Joint Summary of Legal Grounds" (Summary). Parterna accepterade detta och agerade i enlighet härmed. I Summary åberopade FNP endast att TNG lämnat vilseledande information om oljeflöden och inte oljereserver. FNP åberopade inte något i förhållande till oljereserver.

Skiljenämnden prövade ändå bl.a. om TNG hade lämnat vilseledande information om oljereserver. Skiljenämnden fann bl.a. att TNG hade lämnat uppgifter om oljereserver, att dessa uppgifter var felaktiga, att TNG kände till att de var felaktiga och att TNG därmed avsiktligt hade vilselett FNP i fråga om oljereserver. Skiljenämnden fann också att FNP frånträdde projektet på grund av den avsiktligt vilseledande information som TNG lämnat om oljereserver och att TNG därefter underlät att rätta den vilseledande informationen. Skiljenämnden överskred därmed sitt uppdrag.

Även om hovrätten skulle komma fram till att skiljenämnden inte var bunden av Summary gjorde FNP inte heller i övrigt processmaterial i skiljeförfarandet gällande att TNG hade lämnat vilseledande uppgifter om oljereserver.

Inte någonstans i Summary eller i processmaterialet i övrigt anges att begreppet oljeflöden skulle omfatta eller täcka begreppet oljereserver. Parterna var inte heller överens om detta. Vidare anges inte någonstans i Summary att flödena skulle vara en funktion av reserverna. Oljeflöden är inte heller en funktion, eller beroende, av storleken på oljereserverna. Parterna har inte heller gjort gällande det. Både TNG och FNP skilde på begreppen oljeflöden och oljereserver i skiljeförfarandet. Om FNP hade påstått att det inte var skillnad mellan dessa begrepp hade TNG fört bevisning härom, men så var inte fallet.

TNG kunde inte förstå, och förstod inte heller, att FNP åberopade vilseledande uppgifter om oljereserver till grund för sin talan. Om FNP hade påstått att TNG lämnat uppgift om att reserverna var "nära noll" hade TNG fört annan bevisning, bl.a. om att någon sådan uppgift inte hade lämnats samt om att oljeflöden och oljereserver inte är samma sak. Eftersom FNP inte påstod att TNG hade lämnat vilseledande uppgifter om oljereserverna bestred inte TNG något sådant påstående och åberopade inte bevisning till bemötande av ett sådant påstående. Detta framgår av Summary och TNG:s inlagor. TNG fråntogs alltså rätten att i all behövlig omfattning utföra sin talan.

Underlåtenhet att rätta

Skiljenämnden grundade också sin bedömning av TNG:s underlåtenhet att rätta felaktig information på omständigheter som inte åberopades. FNP åberopade inte att information om oljereserver skulle rättas. FNP åberopade inte om, och i så fall när, korrekt information skulle ha blivit känd för TNG. FNP gjorde inte heller gällande vad den korrekta information som TNG skulle ha erhållit skulle ha bestått i. Skiljenämnden prövade trots det TNG:s skyldighet att rätta felaktig information om oljereserver.

Genom att till grund för sitt avgörande lägga omständigheter som inte åberopades av FNP överskred skiljenämnden sitt uppdrag.

Skiljenämnden har begått handläggningsfel

Om skiljenämnden ansåg att Summary även täckte in oljereserver skulle den ha uppmärksammat TNG på detta. Underlåtenheten utgör ett handläggningsfel, som har påverkat utgången.

TNG har inte förlorat sin rätt

TNG har inte förlorat sin rätt att göra gällande uppdragsöverskridande rörande oljereserver som klandergrund. TNG har inte haft anledning att tro att FNP kom med en ny grund eller andra omständigheter än de som angavs i Summary. Det har därmed inte funnits anledning för TNG att protestera.

1.2 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått ett handläggningsfel genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om registrering av licens

Trots att det inte förekom något sådant påstående i målet, prövade skiljenämnden och lade till grund för sitt avgörande uppgiften att licensen avseende rättigheterna till oljefältet varit föremål för registrering av ryska myndigheter den 1 april 1994. FNP angav i sin sakframställning i skiljeförfarandet att TNG fick licensen den 4 mars 1993 och nämnde inte datumet den 1 april 1994.

Skiljenämnden drog mot bakgrund av registreringen den 1 april 1994 slutsatsen att en företrädare för FNP vid namn Pavlov, vid tidpunkten för det möte mellan parterna som hölls i Paris i juni 1993 (Parismötet) och i tiden därefter till den 1 april 1994, hade vetskap om att oljereserverna i oljefältet uppgick till 33,6 miljoner ton. Uppgiften hade alltså betydelse för skiljenämndens slutsats att de uppgifter som Pavlov påstods ha lämnat vid Parismötet var vilseledande.

1.3 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag genom att lägga en icke åberopad lagstridig praxis till grund för sitt avgörande i fråga om överföring av licensen

FNP gjorde inte gällande att TNG haft en skyldighet att överlåta licensen att exploatera oljefältet till Tyumtex i strid mot lag eller att någon praxis funnits i Ryssland med den innebörd som skiljenämnden har funnit.

Förhållandet att det utvecklats lagstridig praxis i Ryssland är ett rättsupphävande faktum som måste åberopas av part. Genom att lägga en sådan praxis till grund för sin prövning utan att FNP åberopat omständigheten överskred skiljenämnden sitt uppdrag. FNP lade endast fram förekomsten av sådan praxis och skyldigheten att agera i enlighet med sådan praxis som motfakta mot TNG:s inställning att TNG inte varit skyldigt att överföra licensen. Sådana motfakta fanns inte med i Summary.

1.4 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel genom att underlåta att pröva TNG:s invändning att korrekt information lämnades om oljeflöden, samt genom att underlåta att beakta bevisning i frågan

Skiljenämnden prövade inte om den information som gavs om oljeflöden var objektivt korrekt. Skiljenämnden prövade inte heller om TNG:s representant vid Parismötet, Pavlov, trodde att den information han lämnade var riktig. Detta utgör ett handläggningsfel och ett uppdragsöverskridande.

Skiljenämnden konstaterade uttryckligen i skiljedomen att det inte hade presenterats någon bevisning rörande ny information om geologisk data, trots att TNG förde bevisning i frågan.

Felen inverkade på utgången. Om skiljenämnden hade beaktat bevisningen om uppdaterade oljeflöden skulle den inte kunnat dra någon annan slutsats än att Pavlov trodde att uppgiften om att oljeflöden "nära noll" var korrekt. Skiljenämnden förklarade i skiljedomen att den grundade sin fortsatta bedömning på den felaktiga utgångspunkten att det vid tidpunkten för Parismötet inte fanns några nya uppgifter om oljeflöden.

1.5 Skiljenämnden har begått handläggningsfel i samband med frågan om FNP:s finansieringsförmåga

TNG åberopade i skiljeförfarandet bevisning i fråga om FNP:s oförmåga att fullgöra sina ekonomiska åtaganden i förhållande till Tyumtex. Detta var en central fråga i skiljeförfarandet. Skiljenämnden beaktade inte TNG:s bevisning. Skiljenämnden gjorde inte någon värdering av de bevis TNG åberopade, utan förbisåg bevisningen. Detta utgör ett handläggningsfel.

Handläggningsfelet inverkade på utgången. Den förbisedda bevisningen hade föranlett skiljenämnden att finna att FNP inte hade haft finansieringsförmåga och därmed inte hade kunnat fullfölja projektet enligt parternas avtal. Detta hade uteslutit rätt till skadestånd och påverkade alltså utgången av målet.

1.6 Skiljenämnden har begått handläggningsfel och överskridit sitt uppdrag i samband med frågan om FNP:s tillskott av obligationer

Enligt parternas avtal skulle FNP initialt tillskjuta 21,1 miljoner USD till Tyumtex. För att fullgöra denna skyldighet tillhandahöll FNP viss utrustning och uppgav sig tillskjuta obligationer till ett uppgivet nominellt värde av 18 miljoner USD. Under skiljeförfarandet kom det fram att obligationerna inte var värda 18 miljoner USD utan 1,4 miljoner USD. FNP hade uppsåtligen vilselett TNG om obligationernas värde vid Parismötet. TNG framförde en invändning om detta under skiljeförfarandet.

Skiljenämnden begick ett handläggningsfel genom att inte beakta någon bevisning beträffande obligationerna eller någon dokumentation införd av TNG eller FNP. TNG gav in bevisning i form av protokollet från Parismötet. Om skiljenämnden hade beaktat bevisningen hade den inte kunnat komma fram till annan slutsats än att FNP inte fullgjort sin finansieringsplikt. Den skada som FNP påstod sig ha lidit hade då inte kunnat anses ha varit kausalt orsakad av de påstådda avtalsbrotten. Felet inverkade alltså på utgången.

Skiljenämnden grundade vidare sin slutsats om obligationernas värde på ”de mycket avlägsna förfallodagarna”. FNP påstod inte att bolaget hade informerat TNG om förfallodagarna eller att TNG haft vetskap om dem. Först under skiljeförfarandet upptäckte TNG att obligationerna förföll trettio år senare. FNP påstod inte heller att TNG förstått, eller borde ha förstått, att värdet på obligationerna var lägre än 18 miljoner USD. Skiljenämnden grundade alltså sin slutsats på en omständighet som inte åberopades. Detta utgör ett uppdragsöverskridande.

1.7 Skiljenämnden har begått uppdragsöverskridande eller i vart fall handläggningsfel genom sin handläggning av frågan om preskription

TNG invände i skiljeförfarandet att FNP:s skadeståndskrav var preskriberade.

Skiljenämnden fann att preskription inte hade inträtt på grund av avtalsbrott som ansetts inträffa senare i tiden än vad som skiljenämnden definierar som Parisbrottet. Preskriptionsavbrott i form av nya avtalsbrott åberopades inte av FNP. Skiljenämndens resonemang i denna del utgör ett uppdragsöverskridande eller i vart fall ett handläggningsfel.

Handläggningsfelet inverkade på utgången av målet. Om skiljenämnden inte hade begått felet hade den kommit fram till att FNP:s krav grundat på avtalsbrott vid Parismötet var preskriberat.

1.8 Inverkansrekvisitet

Samtliga handläggningsfel inverkade på utgången i skiljeförfarandet.

I de fall där det varit fråga om uppdragsöverskridanden finns inte något inverkansrekvisit.

Även om ett inverkansrekvisit gäller även vid uppdragsöverskridanden ska skiljedomen upphävas. Uppdragsöverskridandena hade under alla förhållanden avgörande betydelse för det faktum att FNP:s talan bifölls. Det är inte heller uppenbart att utgången skulle ha blivit densamma om inte skiljenämnden begått ett uppdragsöverskridande beträffande oljereserverna. Likvidationsbrottet utgjorde inte en självständig grund utan var direkt avhängigt och beroende av skiljenämndens bedömning av Parisbrottet.

Om hovrätten ändå skulle anse att ett inverkansrekvisit gäller även vid uppdragsöverskridanden är det dessutom FNP som har bevisbördan för att utgången inte påverkats av uppdragsöverskridandena.

2. Skiljenämnden har varit obehörig på grund av omständighet som anges i 8 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande

2.1 Skiljemannen Mark Baker har varit jävig

Mark Baker har tidigare varit ombud i flera tvister i vilka anspråk har riktats mot bl.a. TNG:s moderbolag Rosneft och mot Ryska Federationen som äger Rosneft-koncernen.

Det är fråga om i vart fall sju uppdrag för klienter i Yukos-sfären dels i amerikanska domstolar, dels i skiljeförfaranden.

Målen mot Rosneft och Ryska Federationen har haft utomordentligt stor betydelse för Mark Bakers klient. Mark Baker inklusive hans byrå har vidare haft uppdrag för denna klient under – såvitt känt – sju år (2001-2007) och således erhållit arvode från klienten under lång tid. Det kan därför antas att Mark Baker alltjämt är lojal mot sin tidigare klient.

Mark Baker har dessutom i flera inlagor i målen framhållit Rosneft och dess agerande som klandervärt. Vidare har Mark Baker framställt en bild där Rosneft i samarbete med den Ryska Federationen på ett spektakulärt och utstuderat sätt agerat till nackdel för Mark Bakers klient.

Jävssituationen i skiljeförfarandet uppstod i oktober 2012, när det blev offentligt att Rosneft skulle förvärva TNG:s moderbolag. De förtroendeskadliga förhållandena är av sådan art och omfattning att de inte läks av att cirka fem år hade förflutit.

Mark Baker har åsidosatt sin upplysningsskyldighet om förtroendeskadliga förhållanden genom att inte upplysa om att han agerat som ombud för Yukos mot Rosneft. Han har i stället under skiljeförfarandet oriktigt uppgett att han inte har agerat som ombud mot Rosneft, vilket är en försvårande omständighet vid bedömningen av om ett förtroendeskadligt förhållande föreligger.

De omständigheter som TNG gör gällande har blivit kända för TNG först efter det att skiljedomen meddelades. Tidsfristerna i 10 § lagen (1999:16) om skiljeförfarande och § 15 (2) i SCC:s skiljedomsregler gäller därför inte.

2.2 Skiljenämnden har varit partisk

Skiljenämnden har systematiskt och konsekvent underlåtit att tillämpa en gängse rättslig metod. Alla avgöranden av betydelse för utgången i målet har utfallit till TNG:s nackdel, oavsett parternas yrkanden, åberopanden och framlagd bevisning.

Skiljenämndens partiskhet framgår av de handläggningsfel och uppdragsöverskridanden som TNG åberopar och även av den hätskhet som skiljenämnden visade TNG genom att utpeka TNG som brottsligt och inte förtjänt av rättsskydd.

FNP har åberopat följande grunder för bestridandet.

3. Påstådda uppdragsöverskridanden och handläggningsfel

3.1 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag, eller i vart fall begått handläggningsfel, genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om oljereserver

Skiljenämnden överskred inte sitt uppdrag genom att pröva frågor om oljereserver.

Summary i sig bestämde inte skiljenämndens uppdrag. Skiljenämnden ägde i skiljeförfarandet pröva det som angavs i Summary och i målet i övrigt, dvs. det som parterna anförde i inlagorna och vid förhandlingen. Parternas talan och därmed uppdraget till skiljenämnden angavs alltså i inlagorna och vid förhandlingen. Om skiljenämnden ändå skulle anses ha varit bunden av Summary gör FNP gällande att de omständigheter som täcks av formuleringarna i Summary endast gick att finna i övrigt processmaterial och att inlagorna fungerade som tolkningsdata till Summary. Skiljenämnden klargjorde att den inte skulle beakta vad parterna hade anfört i inlagor och i övrigt såvida det inte täcktes av formuleringarna i den slutliga versionen av Summary. Formuleringarna i Summary täckte all olja i oljefältet, inklusive reserverna.

FNP åberopade i skiljeförfarandet att TNG vid Parismötet medvetet lämnade vilseledande information om oljan i oljefältet, såväl avseende oljeflöden som oljereserver. FNP åberopade grunder och bevisning rörande oljan i oljefältet. Åberopandet inkluderade även oljereserver. Det framgår av TNG:s bestridandegrund att TNG också uppfattade FNP:s talan på det sättet. TNG har skrivit att informationen som lämnades vid Parismötet rörande "...the properties of the Oil Field..." var korrekt.

TNG hade alla möjligheter att förstå, och förstod, att FNP åberopade vilseledande uppgifter om oljereserver. TNG bestred FNP:s påståenden om oljereserver och förde

bevisning i frågan. TNG har inte fråntagits rätten att i all behövlig omfattning utföra sin talan.

FNP vitsordar att oljeflöden och oljereserver kan definieras som olika saker. I skiljeförfarandet definierade parterna emellertid inte begreppen som TNG nu gör gällande och gjorde inte heller den åtskillnad som TNG nu påstår. Den årliga uppskattade produktionen var beroende av och en funktion av de totala uppskattade reserverna.

Frågan om oljereserver är inte att anse som ett rättsfaktum. Rättsfakta i skiljemålet utgjordes av att TNG svikligen hade förlött FNP att vidta vissa dispositioner vid Parismötet genom att ge FNP felaktig information. Den vilseledande informationen avsåg både mängden olja i oljefältet och möjligheten att överföra licenser till Tyumtex. Detta stod helt klart för TNG.

Under alla förhållanden har TNG förlorat sin rätt att göra uppdragsöverskridande gällande. Det framgår av FNP:s sakframställning och plädering i skiljeförfarandet att FNP:s påståenden angående vilseledandet vid Parismötet rörde olja i oljefältet inklusive oljereserverna. TNG skulle ha protesterat mot den nya grunden om TNG ansåg att den var ny i förhållande till Summary. Någon protest inkom inte från TNG. TNG måste därmed anses ha avstått ifrån att göra gällande invändning om ny grund och TNG:s rätt att klandra det påstådda uppdragsöverskridandet är därmed prekluderad.

FNP:s talan avseende TNG:s underlåtenhet att rätta vilseledande information gällde all vilseledande information som FNP påtalat, dvs. även vilseledande information om oljereserverna. Skiljenämnden grundade alltså inte sin bedömning av TNG:s underlåtenhet att rätta felaktig information på omständigheter som inte hade åberopats.

De påstådda uppdragsöverskridandena hade i vart fall inte någon inverkan på utgången av målet. Skiljenämnden fann att TNG vid Parismötet, genom Pavlov, hade lämnat vilseledande information om oljeflöden och möjligheterna att överföra licensen. Avtalsbrott förelåg alltså oavsett information om oljereserverna och skulle ha rättats av TNG. Dessutom var det ett annat avtalsbrott, likvidationsbrottet, som gav FNP rätt till

det utdömda skadeståndet, eftersom skiljemännen kom fram till att FNP:s skadeståndsanspråk grundat på Parisbrottet var preskriberat.

3.2 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om registrering av licens

Både FNP och TNG hänförde sig i skiljeförfarandet till ett dokument enligt vilket rysk myndighet den 4 mars 1993 hade prövat om en licens avseende oljefältet kunde utfärdas. Myndigheten hade den 1 april 1994 godkänt licensen genom att stämpla på handlingen, varigenom handlingen registrerades. Dokumentet föredrogs av FNP under sakframställningen. Att FNP inte nämnde det senare datumet innebär inte att informationen inte ska anses vara införd i målet. Det förekom alltså inte något uppdragsöverskridande eller handläggningsfel.

Även om skiljenämnden begick ett misstag påverkade det inte utgången i målet, eftersom frågan om licensen blivit registrerad eller inte saknade betydelse för bedömningen av tvistefrågorna i skiljeförfarandet. Skiljenämnden drog inte mot bakgrund av registreringsdatumet slutsatsen att TNG vilseledde FNP.

Dessutom fann skiljenämnden att det var likvidationsbrottet som gav FNP rätt till det skadestånd som skiljenämnden dömde ut.

3.3 Påståendet att skiljenämnden har lagt en icke åberopad lagstridig praxis till grund för sitt avgörande i fråga om överföring av licensen

Det förekom inte något uppdragsöverskridande eller handläggningsfel.

Skiljenämnden prövade FNP:s påstående att TNG hade en kontraktuell skyldighet att överföra licensen till Tyumtex och TNG:s invändningar att det inte fanns något åtagande för TNG att överföra licensen, att det i så fall endast rörde sig om ett ”best effort”-åtagande och att situationen med den föränderliga lagstiftningen under perioden innebar att det förelåg force majeure i samarbetsavtalets mening. Prövningen var relevant i förhållande till Parisbrottet. Skiljenämndens slutsats blev att TNG uppsåtligt hade vilselett FNP avseende möjligheten att få licensen överförd till Tyumtex.

Skiljedomen innefattar inte en bedömning som innebär att TNG skulle ha varit tvunget att bryta mot rysk lag för att överföra licensen.

Skiljenämndens slutsatser om möjligheten att överföra en licens utan offentlig auktion grundade sig på den bevisning som förekom i skiljeförfarandet.

Dessutom var det likvidationsbrottet som gav FNP rätt till det utdömda skadeståndet, eftersom skiljemännen kom fram till att FNP:s skadeståndsanspråk grundat på Parisbrottet var preskriberat. De påstådda felen har alltså under alla förhållanden inte inverkat på utgången i målet.

3.4 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel genom att underlåta att pröva TNG:s invändning att korrekt information lämnades om oljeflöden, samt genom underlåtenhet att beakta bevisning i frågan

Skiljenämnden prövade om den information om oljeflöden som lämnades vid Parismötet var objektivt korrekt och om Pavlov trodde att informationen var korrekt. Båda parter åberopade bevisning om detta och skiljenämnden kom fram till att TNG inte hade motbevisat FNP:s påståenden. Det finns inget som tyder på att skiljenämnden vid bedömningen av oljeflödenas storlek eller i sin bevisvärdering underlät att beakta bevis åberopade av TNG.

Om skiljenämnden skulle anses ha begått ett handläggningsfel har det inte inverkat på utgången av målet. Det fanns även annan bevisning som visade att Pavlov hade lämnat felaktiga uppgifter vid Parismötet. Den felaktiga uppgift som FNP gjorde gällande var att Pavlov uppgav att oljeflödena var ”nära noll”.

Dessutom hade likvidationsbrottet ensamt lett till att FNP:s talan ändå skulle ha bifallits.

3.5 Påståendet att skiljenämnden har begått handläggningsfel i samband med frågan om FNP:s finansieringsförmåga

TNG gjorde i skiljeförfarandet gällande att FNP hade begått avtalsbrott genom att inte fullgöra sina ekonomiska åtaganden enligt parternas avtal. FNP:s finansieringsförmåga

var inte en central fråga i skiljeförfarandet. Skiljenämnden fann att frågan var irrelevant i förhållande till de avtalsbrott som FNP åberopade och att TNG inte hade bevisat att det gemensamma projektet skulle ha misslyckats på grund av utebliven finansiering. Det finns inget som tyder på att skiljenämnden vid bedömningen och bevisvärderingen underlät att beakta bevis som åberopats av TNG.

Ett eventuellt handläggningsfel i denna del har inte påverkat utgången av målet. TNG:s bevisning skulle inte ha föranlett skiljenämnden att finna att FNP inte hade någon finansieringsförmåga och därmed inte skulle ha kunnat fullfölja projektet. Den bevisning som TNG åberopade tog inte heller sikte på att visa hur FNP:s ekonomi skulle ha sett ut avtalsbrottet förutan. Det är inte korrekt att skiljenämnden frångick gängse bevisbörderegler. Skiljenämnden fann att FNP hade styrkt avtalsbrott och kausalitet mellan avtalsbrott och FNP:s skada, samt att TNG inte hade styrkt sin invändning mot detta.

Dessutom hade likvidationsbrottet ensamt lett till att FNP:s talan hade bifallits av skiljenämnden.

3.6 Påståendet att skiljenämnden har begått handläggningsfel och överskridit sitt uppdrag i samband med frågan om FNP:s tillskott av obligationer

Skiljenämnden underlät inte i bedömningen av FNP:s tillskott av obligationer att beakta bevis åberopade av TNG.

FNP åberopade bevisning som visade att TNG kände till att värdet av obligationerna vid tidpunkten för Parismötet inte uppgick till 18 miljoner USD. Skiljenämnden kom fram till att det inte presenterats bevis som tydde på att TNG inte visste att värdet uppgick till 18 miljoner USD eller att TNG vilseleddes att tro det. Skiljenämnden konstaterade också att det inte var visat att FNP inte uppfyllde sina skyldigheter avseende finansieringen.

Det finns inget som tyder på att skiljenämnden underlät att beakta bevis åberopade av TNG. Det stämmer inte att skiljenämnden inte skulle ha kunnat dra någon annan slutsats än att FNP inte hade fullgjort sin finansieringsplikt och att skadan därför inte hade

kunnat anses kausalt orsakad av avtalsbrotten. Båda parter förde bevisning i frågan och skiljenämnden fann att TNG inte hade styrkt sitt påstående.

Skiljenämnden ansåg därtill att TNG:s invändning var oklar på så vis att eventuell icke fullgjord finansieringsplikt inte nödvändigtvis leder till att kausalsamband saknas med avtalsbrotten. Dessutom ansåg skiljenämnden att invändningen var helt irrelevant för de centrala frågorna i målet. Under alla omständigheter har ett misstag av skiljenämnden i denna del alltså inte påverkat utgången i målet.

Dessutom hade likvidationsbrottet ensamt lett till att FNP:s talan hade bifallits.

3.7 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel vid handläggningen av frågan om preskription

Skiljenämnden kom fram till att likvidationsbrottet var det sista avtalsbrottet och att det pågick till den 29 juli 1999. Skiljenämnden konstaterade att likvidationsbrottet i sig, oberoende av föregående avtalsbrott, var kausalt till den ersättning som FNP begärde. Skiljenämnden behövde därför inte ta ställning till om ersättningskraven för de avtalsbrott som förekommit före likvidationsbrottet var preskriberade. Skiljenämnden har alltså inte funnit att ett ”nytt avtalsbrott” var preskriptionsavbrytande.

Ett eventuellt handläggningsfel eller uppdragsöverskridande har under alla förhållanden inte påverkat utgången. Skiljenämnden fann att likvidationsbrottet och avtalsbrottet *underlåtenhet att rätta* pågick under hela avtalstiden och att preskriptionsavbrott hade skett genom FNP:s påkallelseskraft år 2007. Eftersom hela FNP:s skada var kausal till vart och ett av avtalsbrotten och skiljenämnden fann att likvidationsbrottet och *underlåtenhet att rätta* inte var preskriberade hade utgången ändå inte påverkats eftersom skiljenämnden funnit att Parisbrottet var preskriberat.

3.8 Inverkansrekvisitet

Inget av de påstådda handläggningsfelen har påverkat utgången.

Det följer av praxis att det finns ett inverkansrekvisit även vid uppdragsöverskridanden. FNP bestrider TNG:s påstående om bevisbördans placering.

Utgången av målet har inte påverkats av eventuella handläggningsfel eller uppdragsöverskridanden, eftersom skiljenämnden har (i) prövat avtalsbrotten och funnit TNG skyldigt på samtliga punkter, (ii) funnit att alla avtalsbrott utom exklusivetsbrottet var kausala till hela FNP:s skada, (iii) funnit att likvidationsbrottet inte var preskriberat samt (iv) eftersom likvidationsbrottet inte är föremål för TNG:s klandertalan.

4. Påståendet att skiljenämnden varit obehörig på grund av omständighet som anges i 8 § lagen om skiljeförfarande

4.1 Påståendet att skiljemannen Mark Baker har varit jävig

Det har inte förelegat omständigheter som kan rubba förtroendet för Mark Bakers opartiskhet.

Mark Baker har inte gett någon vilseledande information under skiljeförfarandet och har inte heller haft någon upplysningsplikt. Den information han lämnade under skiljeförfarandet var korrekt. Det följer av IBA:s riktlinjer från år 2004, som är tillämpliga om Mark Bakers agerande ska bedömas mot IBA:s riktlinjer, att upplysningsplikt föreligger beträffande förhållanden under de senaste tre åren.

TNG har inte framställt sin jävsinvändning inom den tid som anges i 10 § lagen (1999:16) om skiljeförfarande (skiljeförfarandelagen) och § 15 (2) i SCC:s skiljedomsregler. TNG har därför inte längre rätt att göra gällande påstått jäv.

TNG fick inte kännedom om de omständigheter som TNG påstår utgöra jäv först efter det att skiljeförfarandet hade avslutats. TNG hade kännedom om att Mark Baker hade varit inblandad i den s.k. Yukos-tvisten. Information om tvisten hade förekommit i media. TNG biträdde under skiljeförfarandet av en bolagsjurist i Rosneft, Anna Shumilova, vars presumerade kunskaper om Mark Baker ska tillräknas TNG.

TNG blev en del av Rosneftsfären i mars 2013. Vid den tidpunkten hade TNG en skyldighet att utreda den påstådda klandergrunden. TNG måste senast i mars 2013 ha känt till Mark Bakers uppdrag. TNG skulle senast 15 dagar därefter ha framställt sin jävsinvändning. I andra hand började fristen löpa på den första förhandlingsdagen i skiljeför-

farandet den 1 juli 2013, då bl.a. Anna Shumilova var närvarande. En jävsinvändning i fråga om Mark Bakers upplysningar om advokatbyrån förhållande till Rosneft skulle ha framställts senast den 16 juli 2013.

TNG har förlorat sin rätt att åberopa omständigheterna som grund för skiljedomens upphävande, eftersom TNG utan invändning fortsatte att delta i skiljeförfarandet och måste genom de besked som lämnades på huvudförhandlingen anses ha avstått från att göra denna rätt gällande.

TNG har inte framställt någon invändning om jäv förrän i stämningsansökan i detta mål, vilket är för sent.

4.2 Påståendet att skiljenämnden har varit partisk

Mark Baker och skiljenämnden har inte brutit mot skyldigheten att vara opartisk.

Kravet på opartiskhet innebär inte att skiljenämnden måste förhålla sig neutral till parternas ståndpunkter när den formulerar domskälen. Skiljenämnden har i domskälen gjort en materiell prövning som inte kan överprövas av domstol och som inte kan föranleda att skiljenämnden är att anse som jävig. Skiljenämnden har inte heller varit opartisk i sina domskäl.

Skiljenämndens uttalanden i skiljedomen ska ses mot bakgrund av att de metoder som TNG använde sig av för att svikligen förleda sin avtalspartner FNP och för att berika sig självt var olagliga. Uttalandet från nämnden gällde alltså inte TNG utan agerandet som sådant, vilket var kriminellt och inte förtjänade rättsskydd.

UTVECKLING AV TALAN

Parterna har till utveckling av sin respektive talan anfört b.la. följande.

TNG

5. Uppdragsöverskridanden och handläggningsfel

5.1 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag, eller i vart fall begått handläggningsfel, genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om oljereserver

Betydelsen av Summary

Summary utarbetades på skiljenämndens initiativ. Den satte ramarna för parternas talan i skiljeförfarandet. Detta framgår av p. 11.2 i skiljedomen. I den första versionen av Summary av den 12 juni 2013 reserverade sig parterna genom att skriva att dokumentet inte skulle utesluta eller ersätta något som förekommit i parternas inlagor till skiljenämnden. Skiljenämnden accepterade inte det, utan meddelade parterna att de grunder som parterna stödde sig på skulle fullt ut framgå av Summary. Parterna framförde nya reservationer, men skiljenämndens ordförande erinrade i ett e-postmeddelande om vad skiljenämnden hade beslutat och hänvisade också till att skiljenämnden kunde utfärda en s.k. cut off order i fråga om rättsliga grunder, om inte parterna rättade sig efter det som skiljenämnden hade bestämt. Parterna skickade ett gemensamt brev och en ny version av Summary till skiljenämnden den 18 juni 2013. I brevet reserverade sig parterna på nytt. Detta resulterade i en telefonkonferens. Av anteckningarna från den, förda av skiljenämndens ordförande, framgår att parterna vid telefonkonferensen hade bekräftat att de frågor som skiljenämnden skulle pröva framgick av Summary. Skiljenämndens ordförande framhöll också på förhandlingens första dag vikten av att det var fullständigt klart vad respektive part åberopade. Den slutliga versionen av Summary förelåg den 5 juli 2013, efter det att förhandlingen i skiljeförfarandet hade avslutats. Den 6 juli 2013 skickade skiljenämndens ordförande ett e-postmeddelande till parterna i vilket han klargjorde att skiljenämnden skulle döma över det som framgick av den slutliga versionen av Summary, och att skiljenämnden inte accepterade parternas reservationer. Ingen av parterna protesterade mot detta. Det som framgick av Summary togs sedan in i avsnitt 10 i skiljedomen.

I samtliga versioner av Summary står det att FNP gjorde gällande att TNG hade lämnat vilseledande uppgifter om oljeflöden. Det är först. I p. 11.7 i skiljedomen som begreppet oljereserver anges i samband med skiljenämndens redogörelse för de påstådda

avtalsbrotten. Oljeflöden och oljereserver är helt olika begrepp och en tydlig distinktion mellan begreppen görs också i skiljedomen, exempelvis i p. 11.21.

Det som FNP gjorde gällande i skiljeförfarandet var att oljeflödena var högre än vad TNG sa vid Parismötet. Skiljenämnden prövade i skiljedomen, sid. 60 och 61, vad som var utrett om vilka uppgifter TNG lämnade vid Paris-mötet. TNG medgav i skiljeförfarandet att TNG vid Parismötet klargjorde att i) oljeflödena var lägre än förväntat, ii) nya geologiska data visade att oljereserverna var lägre än väntat, iii) och nya geologiska data visade att de geologiska förhållandena var mer komplexa än vad som hade förutsetts. TNG hävdade i skiljeförfarandet att dessa uppgifter var korrekta. TNG bestred inte att Pavlov hade lämnat uppgiften att oljeflödena var "close to zero". Inför Paris-mötet hade TNG tillgång till uppgiften att produktionen i oljefältet enligt uppdaterade siffror för juni 2013 endast var 1 561 ton. I ljuset av det var Pavlovs uppgift om oljeflödena korrekt.

I s, p 11.22 i skiljedomen har skiljenämnden hänvisat till Pavlovs uppgift om oljereserver. I p. 11.23 har skiljenämnden funnit att Pavlovs uppgift var "very substantially wrong". Skiljenämnden har i p. 11.26 prövat vilken insikt Pavlov hade om oljereserverna, trots att det i skiljeförfarandet inte påstods att Pavlov hade sagt att oljereserverna var "close to zero". I p. 11.28 har skiljenämnden dragit slutsatsen, som också omfattar oljereserver, att Pavlovs uppgifter var vilseledande och att Pavlov var medveten om det.

FNP:s grund för talan i skiljeförfarandet

Det förekom uppgifter om oljereserver i skiljeförfarandet, men FNP åberopade inte något i relation till oljereserver som grund för sin talan, vare sig i Summary eller i övrigt processmaterial. Detta gäller även om skiljenämnden inte skulle anses ha varit bunden av Summary. Inte heller vid huvudförhandlingen eller i sin slutskrift, post-hearing brief, åberopade FNP att vilseledande uppgifter om oljereserver hade lämnats.

Det vilseledande vid Parismötet som skiljenämnden har funnit i fråga om oljereserver fördes alltså in i skiljeförfarandet av skiljenämnden och stod klart för TNG först när

skiljedomen hade meddelats. TNG fråntogs alltså rätten att i all behövlig omfattning utföra sin talan.

Underlåtenhet att rätta

Även i fråga om TNG:s påstådda underlåtenhet att rätta vilseledande uppgifter har skiljenämnden hänfört sig endast till oljereserver (skiljedomen sid. 73-74).

FNP åberopade inte i skiljeförfarandet att TNG hade lämnat vilseledande information om oljereserver och underlåtit att rätta sådan information. FNP åberopade som grund för sin talan att TNG hade lämnat felaktig information om oljeflöden.

Sammanfattning

FNP:s grund i skiljeförfarandet var alltså att TNG hade lämnat vilseledande information om oljeflödena i oljefältet och inte att TNG hade lämnat vilseledande information om oljereserver. Om hovrätten skulle anse att frågan om vad som utgör rättsfakta och bevisfakta är relevant bestrider TNG att uppgiften om vilken information som varit vilseledande skulle vara bevisfakta. Uppgiften om vilken information som varit vilseledande utgör rättsfakta.

5.2 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått ett handläggningsfel genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om registrering av licens

Under sin sakframställning i skiljeförfarandet påstod FNP att TNG erhöll licensen den 4 mars 1993 och pekade på det datumet i licenshandlingen. FNP nämnde inte datumet den 1 april 1994.

5.3 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag genom att lägga en icke åberopad lagstridig praxis till grund för sitt avgörande i fråga om överföring av licensen

TNG gjorde i skiljeförfarandet gällande att det inte var möjligt enligt rysk lag att överföra licensen till Tyumtex. TNG åberopade att en ny lag om mineraltillgångar hade trätt i kraft den 16 april 1992 som innebar att oljelicenser endast kunde förvärfvas genom anbuds- eller auktionsförfarande och att situationen som uppstått utgjorde force

majeure enligt parternas avtal. FNP anförde mot detta att det inte fanns något hinder i rysk lag mot att överföra licensen och att det under alla omständigheter inte var fråga om någon force majeure-situation enligt parternas avtal som befriade TNG från sitt ansvar att överföra licensen.

Skiljenämnden kom fram till att TNG hade haft möjlighet att överföra licensen avseende oljefältet till Tyumtex, trots den nya lagstiftningen. Skiljenämnden angav att det i Ryssland hade utvecklats en praxis enligt vilken i praktiken samriskföretag med utländska intressenter fick licenser utan anbudsförfarande. Detta hade inte åberopats av FNP.

5.4 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel genom att underlåta att pröva TNG:s invändning att korrekt information lämnades om oljeflöden, samt att beakta bevisning i frågan

Den bevisning som TNG åberopade var dels ett brev daterat den 7 juni 1993 enligt vilket endast 1 561 ton olja hade utvunnits från oljefältet under de första fem månaderna av 1993, dels TNG:s årsredovisning för 1993 som visade att utvinningen för hela år 1993 var 4 000 ton.

Av p. 11.20 i skiljedomen framgår att skiljenämnden hoppade över att pröva om Pavlovs uppgift om oljeflöden vid Parismötet var objektivt korrekt. I p.11.23 prövade skiljenämnden i stället om uppgiften om oljereserver var objektivt korrekt, och kom fram till att så inte var fallet. Skiljenämnden hänförde sig därefter i p. 11.26 till vad som var känt om oljereserverna i januari 1993, nämligen att de uppgick till 33,6 miljoner ton, och satte den siffran i relation till uppgiften "close to zero". Enligt skiljenämnden, i p. 11.27, hade TNG inte presenterat någon bevisning i fråga om oljeflöden.

Skiljenämnden gjorde alltså inte någon värdering av TNG:s bevisning enligt ovan och prövade inte heller om uppgiften om att oljeflödena var "close to zero" var objektivt korrekt.

5.5 Skiljenämnden har begått handläggningsfel i samband med frågan om FNP:s finansieringsförmåga

Den bevisning som TNG åberopade för att styrka att FNP inte hade kunnat fullfölja sina åtaganden, och som skiljenämnden inte tog hänsyn till, var en inlaga av Alex Genin i ett annat mål. Skiljenämndens slutsatser i p. 11.126 om FNP:s finansieringsförmåga tar inte hänsyn till att oljefältet gick med förlust under tiden 1992-2001.

5.6 Skiljenämnden har begått handläggningsfel och överskridit sitt uppdrag i samband med frågan om FNP:s tillskott av obligationer

Obligationerna var s.k. nollkupongare med förfallodag den 1 april 2030. TNG kände inte till obligationernas förfallodagar.

5.7 Skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller i vart fall begått handläggningsfel genom sin handläggning av frågan om preskription

Skiljenämnden skriver i sina skäl att all skada som FNP skulle ha åsamkats (och som enligt FNP:s yrkande omfattar perioden 1993-2011) samt ytterligare för en period från 2012 till 2032 hade utlösts av Parisbrottet. Skiljenämnden kan således inte ha ansett att likvidationsbrottet, som inträffade år 1999, i sig var tillräckligt för att döma ut fullt skadestånd.

Om inte skiljenämnden hade överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel skulle den ha kommit fram till att skadestånd på grund av Parisbrottet var preskriberat. FNP begärde inte att likvidationsbrottet skulle bedömas självständigt utan i ett visst scenario. Om inte skiljenämnden hade överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel skulle den inte ha prövat likvidationsbrottet. Inte heller skulle skiljenämnden ha kunnat komma fram till att FNP hade lidit hela sin skada om endast likvidationsbrottet hade varit aktuellt.

I p. 11.83 och p. 11.84 i skiljedomen behandlar skiljenämnden TNG:s preskriptionsinvändning, men det är oklart vad skiljenämnden kom fram till. Det framgår av andra avsnitt i skiljedomen att skiljenämnden inte funnit att skadeståndskrav grundat på Parisbrottet var preskriberat. I p. 11.76 skriver skiljenämnden att "the combined effect"

av TNG:s avtalsbrott (Parisbrottet, underlåtenhet att rätta och likvidationsbrottet) hade orsakat FNP:s skada.

FNP åberopade i förhållande till Parisbrottet inte något som skulle vara preskriptionsavbrytande. Trots det har skiljenämnden funnit att skadeståndskravet, som grundades på Parisbrottet, inte var preskriberat genom att ge ett annat avtalsbrott preskriptionsavbrytande effekt.

5.8 Inverkansrekvisitet

Om hovrätten skulle anse att det krävs ett inverkansrekvisit vid uppdragsöverskridanden ska det tillämpas på det sättet att klandertalan ska lämnas utan bifall endast om det är uteslutet att utgången har påverkats.

I detta fall ska skiljedomen upphävas även om ett inverkansrekvisit krävs. Likvidationsbrottet utgjorde inte en självständig grund för FNP:s talan utan var direkt avhängig och beroende av skiljenämndens bedömning av Parisbrottet. Detta framgår av hur FNP formulerade sin grund avseende likvidationsbrottet. Vid tidpunkten för likvidationen var Tyumtex ett tomt bolag. Enbart likvidationsbrottet skulle aldrig ha kunnat leda till skada för FNP. Skiljenämnden prövade likvidationsbrottet utifrån den hypotetiska förutsättningen att Tyumtex hade licensen att exploatera oljefältet. Eftersom Parisbrottet faller på grund av att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag, gör även likvidationsbrottet det.

6. Skiljenämnden har varit obehörig på grund av omständighet som anges i 8 § lagen LSF

6.1 Skiljemannen Mark Baker har varit jävig

TNG:s moderbolag Rosneft äger 100 procent direkt i TNG. TNG är en "key subsidiary" till Rosneft.

I oktober 2012 blev det offentligt att Rosneft skulle köpa TNK-BP, som då ägde TNG. Det var en enormt stor affär som uppmärksammades i pressen och som FNP måste ha känt till. Även Mark Baker måste vid den tidpunkten ha känt till Rosnefts förvärv av

TNK-BP. Affären genomfördes den 21 mars 2013. Senast vid den tidpunkten borde Mark Baker ha reagerat, men först på förhandlingens första dag i juli 2013 lämnade han upplysningar som hade med Rosneft att göra, på det sättet att den fusionerande advokatbyrån hade företrätt Rosneft. Det måste ha stått klart för Mark Baker att Rosneft var intressent i skiljeförfarandet mellan FNP och TNG. Ändå sade han att han inte hade haft några uppdrag mot Rosneft.

Mark Baker har, såvitt nu är känt, haft följande uppdrag för sina klienter i Yukos-sfären i amerikanska domstolar och i skiljeförfaranden.

1. Ombud, "Of Counsel", i inlagor och närvarande vid förhandlingar för Yukos i Chapter 11-förfarande (ansökan om frivillig konkurs) i Houston under december 2004 till mars 2005.
2. Ombud, "Of Counsel", i inlagor och närvarande vid förhandlingar för Yukos mot Rosneft och dess dotterbolag Baikal i "adversary proceedings" i Houston (inom ramen för Chapter 11-förfarandet), med krav om 20 miljarder USD och förbuds-förelägganden, under december 2004 till mars 2005.

En konsekvens av Chapter 11-förfarandet var att en lagstadgad "automatic stay", ett slags egendomsskydd, inträdde. Egendomsskyddet avsåg samtliga Yukos tillgångar världen över. Yukos försökte härigenom stoppa den planerade auktionen av Yukos dotterbolag Yuganskneftegaz (YNG) (som genomfördes med anledning av att Yukos inte betalade skattekrav från Ryska Federationen). Egendomsskyddet erkändes inte i Ryssland och auktionen genomfördes. Rosneft kom att bli ägare av de utauktionerade aktierna i YNG.

Mark Bakers arbete med ovanstående förfaranden var betydande. Hans byrå tillerkändes ersättning i målet för arvoden om 2,6 miljoner USD och för kostnader med 430 000 USD. Av byråns kostnadsräkning framgår att Mark Baker var ansvarig för uppdraget och att han själv arbetade 496 timmar enbart i konkursärendet. Det framgår även av kostnadsräkningen att Mark Bakers byrå agerade ombud för Yukos under åren 2001–2003.

3. Ombud, "Attorney-in-charge", respektive "Attorney", för Yukos i begäran om skiljeförfarande och påkallelsekrift ingiven till domstol i Houston i december 2004.
4. Särskilt utsett ombud "Attorney" (Pro Hac Vice) för Yukos inför konkursdomstol i New York rörande Yukos konkurs i Ryska Federationen under april 2006 till juni 2006.

Rosneft och YNG (som alltså ägdes av Rosneft) var de enda större borgenärerna i det ryska konkursförfarandet. Yukos anklagade Rosneft, i en inläga ingiven av Baker, för att orättfärdigt ha försatt Yukos i konkurs.

5. Huvudombud för Yukos i ett skiljeförfarande i London som inleddes i september 2004 och som såvitt känt fortfarande pågick under juni 2007.

Skiljeförfarandet var då beloppsmässigt världens största kommersiella skiljeförfarande, omfattande krav om mer än 20 miljarder USD.

6. Ombud för Yukos Capital S.a.r.l., ett bolag i Yukos-sfären, (Yukos Capital) i skiljeförfarande mot Rosnefts indirekta dotterbolag Tomskneft i januari 2006
7. Ombud för Yukos Capital i skiljeförfarande mot Rosnefts indirekta dotterbolag Samaraneftgaz i januari 2006.

Yukos och Mark Baker, som ombud för Yukos, har vid upprepade tillfällen riktat bl.a. följande påståenden mot Rosneft: att Rosneft otillbörligen förvärvade aktier i YNG, att Rosneft otillbörligen initierade Yukos konkurs i Ryska Federationen och att Rosneft otillbörligen förvärvade två andra dotterbolag till Yukos i samband med Yukos konkurs.

Mark Baker har vidare lämnat rådgivning åt GML, Yukos ägarbolag. Styrelseledamoten i GML, Tim Osborne, har uttalat att en framtida köpare av YNG kommer att få "en livstid av processande". Detta uttalande har även Mark Baker stått bakom.

Mark Baker har haft en ledande roll i det team som utformat upplägget av Yukos strategi för processande inför olika instanser i olika jurisdiktioner.

Mark Baker har dessutom haft kontakt med andra ombud som företrätt Yukos och dess ägarbolag. Vidare har han arbetat med andra frågor för Yukos såsom EKMR, Energi-
stagefördraget, jurisdiktion för schweiziska domstolar och europeisk insolvensrätt. Med största sannolikhet är det uppdragen för Yukos mot bl.a. Rosneft som Baker listat bland sina referensuppdrag i sin CV på Norton Rose hemsida: "Represented Russian Energy company in numerous arbitrations and court proceedings".

Dessa omständigheter innebär att det under alla förhållanden föreligger rimligt tvivel om Mark Bakers opartiskhet. De förtroendskadliga förhållandena är av sådan art och omfattning att de inte läks av att cirka fem år förflutit.

Mark Baker har under skiljeförfarandet oriktigt uppgett bl.a. följande. "I personally have had no work to do on any Rosneft file, either for or against Rosneft, [...]." Han har alltså inte bara underlåtit att upplysa om det förtroendskadliga förhållandet, han har också aktivt informerat om det motsatta (dvs. att han inte agerat mot Rosneft).

Det fanns ingen kännedom hos Rosneft om de förhållanden som konstituerar jäv, som skulle kunna tillgodoräknas TNG. TNG gör inte gällande jäv med anledning av de omständigheter som Mark Baker upplyste om under huvudförhandlingens första dag. Anna Shumilovas närvaro under den dagen medför inte att någon frist började löpa.

TNG blev varse att Mark Baker hade haft uppdrag för Rosneft först i januari 2014 och inledde då efterforskningar. TNG bestrider påståendet att information om Mark Bakers uppdrag var lättillgängliga och fullt ut offentliga.

Förhållanden som ligger längre tillbaka i tiden än tre år kan enligt IBA:s riktlinjer 2014 utgöra ett förtroendskadligt förhållande.

6.1 Skiljenämnden har varit partisk

Omständigheter som särskilt visar att skiljenämnden varit partisk är följande.

- Skiljenämnden har utdömt ett belopp motsvarande 1 miljard kr trots avsaknad av rättsfakta eller bevisning till stöd för talan.

- Skiljenämnden har undantagslöst låtit den bevisvärdering som skett utfalla till TNG:s nackdel.
- Skiljenämndens klandergrundande fel är resultatet av ett konsekvent frångående av gängse rättslig metod. De fel som skiljenämnden har begått kan endast förklaras genom att den avstått från gängse rättsprövning av parternas yrkanden; åberopanden och bevisning, i syfte att missgynna TNG.
- Skiljenämnden har obiter dictum i skiljedomen uttalat sig om TNG:s ”clandestine modus operandi”.
- Vid ett sakkunnigförhör med professor Dozhev, som åberopades av FNP, väckte skiljemannen Mark Baker frågan om möjligheten att få licens för exploatering av oljefält med avsteg från gällande rysk rätt.
- Skiljenämnden har inte prövat om de uppgifter om oljeflöden som lämnades vid Parismötet var objektivt korrekta. Att underlåta det och ändå konstatera vilseledande visar att skiljenämnden varit partisk.
- Trots att FNP inte har påstått några rättsfakta med avseende på vilka uppgifter om oljeflöden som skulle ha varit korrekta eller åberopat någon bevisning därom, har skiljenämnden dragit slutsatsen att uppgiften om försumbara oljeflöden enligt parternas gemensamma uppfattning var felaktig och dessutom lämnad i vilseledande syfte.
- Skiljenämnden har grundat sin bedömning att FNP hade kunnat erhålla erforderlig finansiering på att oljereserverna i oljefältet var betydande åren 1996-2000. En finansiär hade år 1993 inte kunnat grunda ett beslut om finansiering på uppgifter om produktion i framtiden. Uppgiften att reserverna uppgick till 26 miljoner ton kom fram mycket senare och hade inte kunnat ligga till grund för något finansieringsbeslut år 1993. Skiljenämndens resonemang är mot bättre vetande och visar på en strävan att på icke objektiva grunder gynna FNP.
- Skiljenämnden har lagt bevisbördan på TNG i fråga om FNP:s finansieringsförmåga.
- Skiljenämndens resonemang och placering av bevisbördan i fråga om värdet av de obligationer som FNP hade tillskjutit saknar logik och rättslig relevans och visar att skiljenämnden på icke objektiva grunder har favoriserat FNP.

- Skiljenämndens slutsatser i fråga om preskription saknar stöd i gällande rätt och gynnar på ett otillbörligt sätt FNP.

FNP

7. Påstådda uppdragsöverskridanden och handläggningsfel

Om uppdragsöverskridanden bedöms ha förekommit ska de behandlas som handläggningsfel eftersom det var fråga om ett internationellt skiljeförfarande. Inget av de påstådda felen har inverkat på utgången, eftersom skiljenämnden kom fram till att likvidationsbrottet hade orsakat hela FNP:s skada. Varje avtalsbrott har också utgjort en självständig grund för FNP:s talan och har vart för sig medfört att FNP förlorat sina investeringar och sina möjligheter att få sin andel av vinsten från oljefältet.

Inför Parismötet hade FNP fått besked om att det fanns gott om olja i oljefältet och att licensen att exploatera fältet skulle överföras till Tyumtex. FNP:s talan var att TNG vid Parismötet lämnat vilseledande uppgifter om möjligheterna att överföra licensen att exploatera oljefältet till Tyumtex och om oljan i oljefältet. Fråga om vilseledande uppgifter om oljereserver var alltså en del av FNP:s grund i skiljeförfarandet.

7.1 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag, eller i vart fall begått handläggningsfel, genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om oljereserver

Skiljenämndens uppdrag bestämdes inte av Summary. Dokumentet hade inte den betydelsen som TNG nu gör gällande. Summary utgjorde inte någon ram för skiljeförfarandet utan skulle fungera som en guide för skiljenämnden. Parterna intog i skiljeförfarandet positionen att skiljenämnden inte skulle bortse från det som i övrigt hade åberopats. Detta klargjordes för skiljenämnden genom parternas gemensamma brev den 18 juni 2013. Det framgår också av punkt 11.2 i skiljedomen, där hänvisningen till "these submissions" betyder Summary och parternas inlagor.

TNG:s påstående att parterna endast hänförde sig till oljeflöden och inte till reserver är felaktigt. Tolkningen av formuleringen i Summary är en efterhandskonstruktion och stöds inte av ordalydelsen. Det skulle inte heller vara förenligt med vad FNP påstod

under hela skiljeförfarandet. Skiljenämnden klargjorde att den inte skulle beakta vad parterna anfört i inlagor och i övrigt såvida det inte täcktes av formuleringen i den slutliga versionen av Summary.

TNG:s påstående om att ingen bevisning åberopades av TNG rörande oljereserverna är direkt felaktigt. TNG åberopade bevisning om oljereserverna, muntlig genom vittnet Pavlov och skriftlig genom utdrag ur licensdokument för oljefältet.

Den årliga uppskattade produktionen av olja var beroende av och en funktion av de totala uppskattade oljereserverna. Det framgår bl.a. av att en ändring i fråga om de beräknade oljereserverna ledde till en justering även av oljeflödena. TNG hade också i skiljeförfarandet den uppfattningen att det fanns ett samband mellan oljereserver och oljeflöden.

Skiljenämnden har inte heller begått handläggningsfel genom att inte uppmärksamma TNG på att Summary omfattade oljereserver.

Underlåtenhet att rätta

FNP:s talan omfattade att TNG gav vilseledande information även rörande oljereserverna. FNP:s talan rörande TNG:s underlåtenhet att rätta gällde all vilseledande information. FNP gjorde gällande att TNG gjorde sig skyldigt till pågående avtalsbrott genom att inte rätta den vilseledande informationen. I skiljeförfarandet åberopade FNP att den korrekta informationen måste ha varit känd för TNG senast då TNG ingick det efterföljande avtalet rörande samma oljefält med en annan avtalspart.

Eventuella fel har inte inverkat på utgången

Skiljenämnden fann att TNG genom Pavlov lämnade vilseledande information vid Parismötet (rörande oljeflöden och licensen). Avtalsbrottet var därför för handen oavsett informationen om oljereserverna och den felaktiga informationen skulle ha rättats av TNG. Skiljenämnden fann att Parisbrottet i sig var preskriberat och därför inte kunde ge FNP rätt till skadestånd. I stället var det likvidationsbrottet som gav FNP rätt till det skadestånd som skiljenämnden utdömde. Det är därför uppenbart att de påstådda uppdragsöverskridandena inte har inverkat på utgången i skiljeförfarandet.

7.2 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel genom att pröva omständigheter som inte åberopats av part i fråga om registrering av licens

Datumet den 1 april 1994 spelade ingen roll för skiljenämndens bedömning.

7.3 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag genom att lägga en icke åberopad lagstridig praxis till grund för sitt avgörande i fråga om överföring av licensen

Frågan om möjligheten för Tyumtex att erhålla licens utan offentlig auktion (vilket TNG påstod var den enda möjligheten enligt lag) togs upp av FNP:s företrädare Alex Genin under motförhör av TNG:s ombud. Alex Genin uppgav då att andra JV-bolag hade erhållit licens utan auktion. Dagen efter under förhöret med FNP:s expertvittne professor Dozhdev bekräftade denne innehållet i sitt skriftliga vittnesmål att licenser kunde erhållas utan auktionsförfarande. Frågan kom även upp efter frågor från skiljenämnden. Slutligen bekräftade TNG:s expertvittne Professor Melgunov under korsförhör att det varit möjligt för JV-bolaget att erhålla licensen utan auktion. Skiljenämndens slutsatser grundades på bevisningen i skiljeförfarandet och inte på en partisk inställning.

7.4 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel genom att underlåta att pröva TNG:s invändning att korrekt information lämnades om oljeflöden, samt att beakta bevisning i frågan

Påståendet att skiljenämnden inte skulle ha kunnat dra någon annan slutsats än att Pavlov trodde att de uppgifter han lämnade om oljeflöden var korrekta stämmer inte. Skiljenämnden gav TNG:s bevisning ett lågt bevisvärde. Det finns inget som tyder på att skiljenämnden i bedömningen av oljeflödenas storlek eller i sin bevisvärdering underlät att beakta bevisning åberopad av TNG. Skiljenämnden har i skiljedomen uttalat att "inga nya geologiska data har åberopats som bevis" och att det inte finns "något annat tillförlitligt bevis". Det fanns också annan bevisning som visade att Pavlov lämnat felaktiga uppgifter. Skiljenämnden hade alltså ändå funnit att Pavlov ljugit om hur mycket olja som fanns i oljefältet.

Om skiljenämndens bedömning om oljeflödenas storlek utmynnat i att bevisning åberopad av TNG inte ansetts ha någon betydelse eller något värde utgör det en bevisvärderingsfråga och är alltså inte någon klanderbar grund.

7.5 Påståendet att skiljenämnden har begått handläggningsfel i samband med frågan om FNP:s finansieringsförmåga

Delar av den bevisning som åberopades i skiljeförfarandet i fråga om FNP:s finansieringsförmåga åberopades av båda parter.

TNG:s bevisning var inte intressant eftersom den rörde sig om vad som faktiskt hände efter avtalsbrottet och inte, vilket skiljenämnden hade att pröva, FNP:s ekonomi som den skulle ha varit avtalsbrottet förutan.

Skiljenämnden fann att TNG inte hade lyckats bevisa sin invändning mot avtalsbrotten och kausalsambandet att FNP skulle ha saknat finansieringsförmåga. Skiljenämndens bedömningar var korrekta och utgör materiella prövningar av frågorna i målet, vilka inte är föremål för en klanderprövning.

7.6 Påståendet att skiljenämnden har begått handläggningsfel och överskridit sitt uppdrag i samband med frågan om FNP:s tillskott av obligationer

Skiljenämnden grundade inte sitt avgörande på omständighet som inte har åberopats av FNP. Saken ska i vart fall inte bedömas enligt bestämmelsen om uppdragsöverskridande utan enligt bestämmelsen om handläggningsfel.

FNP åberopade som bestridandegrund att FNP inte vilseledde TNG avseende obligationernas värde. FNP:s bestridandegrund var en spegelbild av TNG:s påstående om att FNP hade vilselett TNG. Skiljenämnden har därför inte begått något handläggningsfel eller överskridit sitt uppdrag.

7.7 Påståendet att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel vid handläggningen av frågan om preskription

Skiljenämnden fann att Parisbrottet var preskriberat och att likvidationsbrottet ensamt ledde till hela FNP:s skada.

7.7 Inverkansrekvisitet

Likvidationsbrottet var inte avhängigt skiljenämndens bedömning av Parisbrottet.

8. Påståendet att skiljenämnden har varit obehörig på grund av omständighet som anges i 8 § lagen LSF

8.1 Påståendet att skiljemannen Mark Baker har varit jävig

Mark Baker har inte haft någon kvarvarande lojalitet med Yukos som inneburit att han ska anses ha varit partisk under skiljeförfarandet. De omständigheter som TNG påstår innebär inte tvivel om Bakers opartiskhet. Vad avser uppdragen numrerade 1-7 är nr 1 och 2 samma konkursrelaterade uppdrag vilket avslutades 2005. I uppdrag nr 3-5 var Rosneft inte motpart. Avseende uppdrag nr 5 gör inte heller TNG längre gällande att Rosneft var motpart. Inte heller avseende uppdrag nr 6 och 7 var Rosneft motpart. Tomskneft och Samaraneftgaz var dotterbolag till Yukos. Mark Baker var inte inblandad i ärendena år 2001-2003. De ärendena gällde inte Rosneft. FNP bestrider att Mark Baker hade någon upplysningsplikt.

TNG blev dotterbolag till Rosneft först år 2013, alltså över sju år efter de påstått jävsgrundande omständigheter som TNG gör gällande. I vart fall i samband med Rosnefts förvärv fick TNG information om Mark Bakers uppdrag och i alla händelser i samband med att förhandlingen i skiljeförfarandet påbörjades. Vid förhandlingen deltog två bolagsjurister från Rosneft; Anna Shumilova och Anton Egorov. Dessutom är Mark Baker en mycket känd skiljeman inom olje- och gasindustrin. Det var lätt att få fram information om honom och hans uppdrag, t.ex. genom att söka på Google. Det ankom på TNG att undersöka eventuella jävsförhållanden som kan ha uppkommit genom Rosnefts förvärv.

Därtill ska beaktas att Mark Baker inte har agerat ombud mot TNG, att TNG blev en del av Rosneftsfären i skiljeförfarandets slutskede och att bolaget under alla omständigheter är ett avlägset dotter-dotterbolag till Rosneft som ligger långt ned i organisationen.

Mark Bakers inblandning som ombud mot Ryska Federationen är inte en omständighet som konstituerar jäv. På grund av samma omständigheter som anförts om att jäv inte kan anses föreligga i förhållande till Rosneft, kan jäv inte anses föreligga i förhållande till Ryska Federationen. Jävsbedömningen vad gäller tidigare uppdrag för och emot stater bör inte föranleda samma strikta prövning som annars är påkallad, framför allt med hänsyn till den omfattande och vitt skilda verksamhet som en stat bedriver.

Mark Baker har inte stått bakom och inte tagit aktiv del i uttalandet om ”en livstid av processande”. Han har inte haft någon klientrelation till Yukos ägarbolag eller den styrelseledamot som uttalat sig. Oavsett detta utgör inte de påstådda omständigheterna skäl för att Mark Baker skulle ha varit partisk i skiljeförfarandet.

När FNP påkallade skiljeförfarandet i december 2011 var Mark Baker delägare i en internationell advokatbyrå. Efter konfliktkontroll upplyste Mark Baker om att byrån hade ett antal pågående ärenden för BP men att han själv inte var involverad i dessa. I slutet av år 2012 annonserades att den advokatbyrå i vilken Mark Baker var verksam skulle gå ihop med en annan advokatbyrå. Mark Baker informerade parterna samt upplyste att sammanslagningen såvitt han kunde se inte påverkade hans förmåga att fortsätta som opartisk och oberoende skiljeman i tvisten. Mark Baker bad parterna komma in med synpunkter om de var av en annan uppfattning men upplysningarna föranledde ingen reaktion från parterna. Några dagar före huvudförhandlingens start den 1 juli 2013 gav parterna in utkast av sina respektive presentationer av sakframställningarna. I samband med detta noterade Mark Baker att Rosneft förvärvat TNK-BP och att TNG därmed blivit ett bolag i Rosneft-sfären. Vid en konfliktkontroll noterade Mark Baker att den samgående advokatbyrån hade ett antal öppna ärenden för Rosneft. Mark Bakers uttalande avsåg de Rosneft-ärenden som han vid den förnyade konfliktkontrollen hade upptäckt att den samgående byrån hanterade.

En helhetsbedömning ska göras av Mark Bakers agerande. Den omständigheten att han inte upplyste om det tidigare uppdraget för Yukos är inte en sådan omständighet som rubbar förtroendet för honom.

8.2 Påståendet att skiljenämnden har varit partisk

Skiljedomen har inte grundats på icke-åberopade rättsfakta och utan på bevisning i fråga om oljereserverna. Skiljenämnden fann att FNP hade visat flera avtalsbrott som TNG gjort sig skyldigt till. Det gällde inte enbart muntliga uppgifter. Både FNP och TNG åberopade omständigheter och bevisning rörande Parismötet.

Skiljenämnden har inte varit partisk och har inte gjort en felaktig bevisvärdering. Skiljenämndens bedömning var ett resultat av hur parterna förde sin talan och den bevisning som fanns tillgänglig. Skiljenämndens bedömning hör till den materiella delen av förfarandet som inte är föremål för klanderprövning. Skiljenämnden har inte frångått gängse rättslig metod och har inte överskridit sitt uppdrag eller begått handläggningsfel.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Vittnesförhör har hållits, på TNG:s begäran med Anna Shumilova och på FNP:s begäran med Claes Lundblad.

Parterna har åberopat skriftlig bevisning.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Inledning

Hovrätten behandlar först frågan om skiljenämnden, på det sätt som TNG har gjort gällande, har överskridit sitt uppdrag genom att pröva omständigheter som inte åberopats av FNP i fråga om vilseledande information av TNG om oljereserver. Vid bedömningen av den frågan, liksom vid prövningen av andra påstådda uppdragsöverskridanden, är de rättsliga utgångspunkterna följande.

Av 34 § första stycket skiljeförfarandelagen framgår att en skiljedom efter klander helt eller delvis ska upphävas om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag (punkten 2).

Typexempel på uppdragsöverskridanden är när skiljemännen har prövat ett yrkande som inte har framställts eller grundat sitt avgörande på någon omständighet som inte åberopats i skiljeförfarandet.

När det gäller skiljeförfaranden mellan svenska parter anses vid bedömningen av om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag, genom att pröva omständigheter som inte har åberopats, rättegångsbalkens regler och begrepp vara normerande (se prop. 1999:35 s. 145-146 och Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s. 337 f. och 618). Detta innebär att skiljemännens behörighet begränsas av de rättsfakta som skiljekäranden har åberopat. I fråga om skiljeförfaranden som involverar utländska parter är det dock inte givet att rättegångsbalkens regler utan vidare är normerande i detta avseende. I a. prop. s. 147 uttalas att större försiktighet är påkallad i internationella tvister och att man inte i sådana skiljeförfaranden kan räkna med bundenhet till den svenska begreppsapparaten. I denna del uttalas också, med hänvisning till ett uttalande av lagrådet, att det, om skiljemännen har missat något, kan ifrågasättas om detta i stället ska betraktas som ett handläggningsfel. Slutligen uttalas också att det under alla förhållanden inte heller i internationella tvister kan komma i fråga att skiljemännen skulle få döma över en grund eller en invändning som över huvud taget inte har förts på tal under skiljeförfarandet.

Frågor om uppdragsöverskridande har också nära samband med skiljemännens materiella processledning. Det finns inte någon regel i skiljeförfarandelagen om detta. I förarbetena uttalas allmänt att skiljemännens materiella processledning kan komma att variera beroende av parterna och sakens beskaffenhet, samt att det ytterst blir en fråga om vad parterna har bestämt, dvs. det uppdrag som parterna har lämnat till skiljemännen. (A. prop. s. 120-122.)

Inledningsvis drar hovrätten följande slutsats i fråga om betydelsen av rättegångsbalkens regler vid bedömningen av om skiljemännen överskridit sitt uppdrag. I den skiljedom som klandras i detta mål är parterna ett ryskt och ett amerikanskt bolag. Skiljeförfarandet ägde rum i Stockholm och svensk lag var enligt parternas skiljeavtal tillämplig på tvisten. En rysk och en amerikansk skiljeman ingick i skiljenämnden. Skiljenämndens ordförande är svensk advokat och parterna företrädde av svenska ombud.

Mot bakgrund av den starka anknytningen till Sverige måste såväl parterna som skiljenämnden ha varit väl förtrogna med och inrättat sig efter det regelsystem som gäller i svensk processrätt i fråga bl.a. om vikten av att rättsfakta åberopas på ett tydligt sätt.

Betydelsen av Summary

Summary tillkom som framgått ovan på skiljenämndens initiativ men hade utarbetats av parterna. Nedan betecknar hovrätten det som kom att bli den slutliga versionen, daterad den 5 juli 2013, som Summary.

Parterna har i klanderområdet olika uppfattning om vilken funktion Summary hade i skiljeförfarandet. TNG har gjort gällande att skiljenämnden enligt sitt uppdrag endast hade att pröva de omständigheter som framgick av Summary, medan FNP har anfört att Summary inte bestämde skiljenämndens uppdrag och att skiljenämnden därför inte var bunden av Summary enbart utan också skulle beakta det som parterna hade anfört i övrigt i sina inlagor i skiljeförfarandet.

I den första versionen av summary reserverade sig parterna genom att i ingressen skriva följande.

“This summary does not exclude or replace any legal grounds, arguments or circumstances contained in the parties previous submissions. This summary is provided pursuant to the Tribunal’s order and for its convenience.”

Skiljenämnden accepterade inte reservationen. Detta gjorde skiljenämndens ordförande klart för parterna i ett e-postmeddelande den 13 juni 2013. Meddelandet har följande innehåll.

”The Tribunal notes that the Joint summary contains a reservation in that the parties refer to their previous pleadings declaring that what is contained in the Joint Summary does not fully reflect the legal grounds relied on. The Tribunal requires to be perfectly clear on what grounds are relied at this stage. Each of the parties is therefore ordered to submit a specified account of such legal grounds and legal theories on which they rely and which are not set out in the Joint Summary. It is specifically pointed out that general references to previous pleadings will not suffice.”

TNG skrev i ett brev till skiljenämnden den 14 juni 2013 följande.

All of TNG's objections raised and positions taken, respectively, in relation to the substantive matters referred to this arbitration remain unaffected."

Skiljenämnden godtog inte heller detta, utan skiljenämndens ordförande hänvisade i sitt svar samma dag till det som tidigare hade klargjorts och förklarade att generella hänvisningar till det som parterna tidigare hade anfört inte var tillräckligt. Skiljenämndens ordförande erinrade om möjligheten att utfärda en "cut off order as to legal grounds", om inte parterna senast den 19 juni 2013 lämnade en fullständig redogörelse för eventuella tillkommande grunder.

Parterna skrev därefter, den 18 juni 2013, ett gemensamt brev till skiljenämnden där de angav att termen "legal grounds" innebar alla relevanta faktiska omständigheter som en part stöder sig på och att en "Summary of legal grounds" enligt parterna inte skulle ha något annat syfte än att fungera som en praktisk guide för skiljenämnden. Parterna framhöll också att de inte kunde acceptera att Summary of legal grounds skulle ges en prekluderande effekt i förhållande till inlagorna i skiljeförfarandet.

Skiljenämndens ordförande höll sedan en telefonkonferens med partsombuden den 24 juni 2013. I anteckningar som skickades till parterna i ett e-postmeddelande följande dag skrev skiljenämndens ordförande att parterna hade bekräftat att de frågor som parterna ville att skiljenämnden skulle ta ställning till var de som framgick av summary av den 19 juni 2013.

Den 1 juli 2013 var den första förhandlingsdagen i skiljeförfarandet. Ordföranden klargjorde då att skiljenämnden måste vara helt klar ("perfectly clear") över vad den skulle döma över och att skiljenämnden inte ville ha vaga referenser till andra argument än vad som framgick av summary.

Den 5 juli 2013 gav parterna in Summary till skiljenämnden. I denna fanns det inte någon reservation eller hänvisning till parternas tidigare inlagor. Den 6 juli 2013

skickade skiljenämndens ordförande ett e-postmeddelande till parterna. Tredje stycket i meddelandet har följande lydelse.

”In considering the issues in this case the Tribunal will base its decision on the assumption that the parties rely on the legal grounds as they have now been set out in the 5 July version. The Tribunal will assume that this reflects the final positions of the parties in this respect. It follows that the references to prior pleadings will not be considered. The Tribunal has noted the letter of the parties dated 18 June 2013 in that regard. For the sake of clarity the Tribunal wishes to point out that ensuring absolute clarity on the legal grounds is a fundamental duty of the Tribunal and that this duty applies irrespective of the position taken in that regard by the parties. As counsel will be fully aware failure by the Tribunal to ensure this may lead to a ground for challenging the award. Hence, in accordance with the Tribunal’s overriding duty to deliver a valid award, references in the final statement of the legal grounds/arguments to what may have been said in other pleadings will not be considered unless this has been covered in the final formulation thereof”.

Av meddelandet framgick alltså att skiljenämnden i sitt avgörande skulle utgå från att parterna åberopade de grunder som angetts i Summary och att en följd av det var att hänvisningar till tidigare inlagor inte skulle beaktas. I meddelandet klargjorde skiljenämndens ordförande också att det var skiljenämndens uppgift att säkerställa att det stod absolut klart vilka grunder som åberopades, oavsett parternas uppfattning i den frågan. Avslutningsvis erinrade han om att hänvisningar till vad parterna hade anfört i övrigt i skiljeförfarandet inte skulle beaktas om det inte täcktes av formuleringarna i Summary. Det har inte framkommit att någon av parterna protesterade mot innehållet i meddelandet den 6 juli 2013. Det finns inte heller några reservationer i parternas respektive post-hearing brief, dvs. parternas därefter ingivna slutskrifter.

Summary togs sedan i sin helhet in i skiljedomen, s. 41-57, avsnitt 10. I inledningen till detta avsnitt anger skiljenämnden följande.

”10.1 As finally formulated the parties rely on the legal grounds set out below. The grounds have been formulated by the parties after consultation and thereafter communicated to the Tribunal in a joint submission dated 5 July 2013. With minor redactions by the Tribunal (for linguistic and terminological consistency) these grounds are set out as follows.”

Claes Lundblad har i sitt vittnesmål framhållit att det visserligen var väsentligt för skiljenämnden att få klart för sig vad parterna åberopade, men att parterna inte ville låta sig begränsas av Summary. Han har också sagt att skiljenämnden försökte slippa de reservationer som parterna gjorde, men att skiljenämnden inte lyckades med det. Han har förklarat att anledningen till att Summary togs in i skiljedomen var att få nedtecknat vilka grunder som parterna stödde sig på och att skiljenämnden inte ville döma över något annat, vilket enligt hans uppfattning inte heller skedde.

Claes Lundblad har alltså tonat ned betydelsen av Summary och gett uttryck för att skiljenämnden misslyckades med sin materiella processledning. Men enligt hovrätten stämmer inte det med det som anges skiljedomen och det som förekom mellan skiljenämndens ordförande och parterna i frågan om Summary före och efter förhandlingen i skiljeförfarandet. Det är enligt hovrätten tydligt att skiljenämnden utövade materiell processledning i syfte att klargöra vad respektive part åberopade och, när parterna protesterade, vidhöll att Summary skulle återge de omständigheter som var relevanta för respektive parts talan. Det är också tydligt att parterna till sist accepterade detta. Situationen skiljer sig alltså inte från den när skiljenämnden har skrivit ett utkast till recit som underställs parterna. En av parterna godkänd recit har ansetts innebära att den i allt väsentligt återspeglar respektive parts talan (se Svea hovrätts domar den 1 december 2009 i mål nr T 4548-08 och den 4 december 2014 i mål nr T 2610-13).

Hovrättens bedömning är därför att det genom vad som framgår av skiljedomen och den ovan berörda skriftliga bevisningen är klarlagt i målet att skiljenämnden avsåg att genom Summary definiera ramen för sin prövning och därmed sitt uppdrag. Det är också klarlagt att parterna slutligen – efter det att skiljenämnden genom sin ordförande trots parternas protester vidhållit nämndens uppfattning – också accepterade att deras grunder skulle framgå av Summary och att skiljenämndens uppdrag alltså begränsades av den.

Hovrättens slutsats är alltså att Summary utgjorde ramen för skiljenämndens uppdrag och att prövningen därför inte skulle omfatta några andra grunder – rättsfakta – än de som angavs där.

Vid detta ställningstagande har FNP gjort gällande att de omständigheter som täcks av formuleringarna i Summary endast går att finna i övrigt processmaterial och att inlagorna då fungerar som tolkningsdata till Summary. Enligt FNP åberopade FNP i skiljeförfarandet vilseledande information om oljan i oljefältet, vilket omfattade även oljereserver, och hänförde sig även i övrigt till oljereserver samt åberopade bevisning i den delen. Dessa påståenden har TNG bestritt.

TNG har anfört att begreppet oljeflöden avser faktisk eller förväntad utvinning av olja som kan åstadkommas under en viss angiven tidsperiod, medan begreppet oljereserver avser den uppskattade mängden olja i ett oljefält. TNG har åberopat ett sakkunnigutlåtande av professor Kjell Aleklett. Enligt sakkunnigutlåtandet betecknar oljeflöden och oljereserver inte samma företeelser, begreppen överlappar inte varandra och oljeflöden är inte nödvändigtvis en funktion av oljereservernas storlek.

FNP har vitsordat att oljeflöden och oljereserver i och för sig kan definieras som olika saker. FNP har emellertid gjort gällande att denna åtskillnad mellan begreppen inte gjordes i skiljeförfarandet och att alltså de omständigheter som täcks av formuleringarna i Summary endast går att finna i övrigt processmaterial och att inlagorna då fungerar som tolkningsdata till Summary.

Enligt hovrätten har emellertid FNP inte visat att det av FNP:s utveckling av talan i skiljeförfarandet framgick att vad FNP gjorde gällande i fråga om oljeflöden i Summary innefattade all olja i oljefältet och alltså även oljereserverna. Det framgår vidare av skiljedomen, särskilt i p. 11.20 och p. 11.21, att också skiljenämnden gör en åtskillnad mellan begreppen oljeflöden och oljereserver ("flow rates and reserves"). Också det talar för att begreppet oljeflöden i Summary inte innefattade all olja i fältet och alltså inte heller oljereserver.

Hovrättens slutsats är därför att Summary inte ska tolkas på något annat sätt än enligt sin ordalydelse, dvs. att det av FNP åberopade vilseledandet vid Parismötet avsåg uppgifter om oljeflöden, vilket alltså inte omfattade all olja i oljefältet och inte heller oljereserver.

Frågan om skiljenämnden har prövat något som FNP inte har åberopat och om det i så fall är nya rättsfakta

Inledning

Hovrätten har alltså konstaterat att ramen för skiljenämndens uppdrag bestämdes av Summary och att det av FNP åberopade vilseledandet vid Parismötet avsåg information om just oljeflöden. Nästa fråga för hovrätten att ta ställning till är därför om skiljenämnden – på sätt TNG gjort gällande – lagt information om oljereserver till grund för domslutet och om detta i så fall är rättsligt att kvalificera som en ny grund – dvs. rättsfakta – som lagts till av skiljenämnden.

Summary förelåg efter det att förhandlingen inför skiljenämnden hade avslutats och har tagits in i skiljedomen. I Summary finns de av FNP påstådda avtalsbrotten upptagna under fyra rubriker. Samma rubriker återfinns i skiljedomen. Under varje sådan rubrik anges FNP:s respektive TNG:s ståndpunkt.

Avsnittet "TNG's information" innehåller inledningsvis FNP:s påståenden om den information som TNG enligt FNP hade lämnat vid Parismötet. Avsnittet lyder enligt följande (p. 10.17 och p. 10.18 i skiljedomen).

"At the Paris meeting TNG provided FNP with information concerning (i) the oil flow rates of the Oil Field, (ii) concerning TNG's unsuccessful efforts to provide the JV with the Oil Field Rights and (iii) with respect to certain regulatory changes in Russia making it impossible to provide the JV with the Oil Field Rights. This information was inconsistent with what TNG up until the Paris Meeting had conveyed to FNP. Based on this information, FNP decided to accept TNG's offer to reimburse FNP for its investments made and thereafter to release its share in the Oil Field to TNG.

The information provided by TNG was however misleading since, (i) the oil flow rates were higher than accounted for, (ii) no efforts were made by TNG to provide the JV with the Oil Field Rights and (iii) it was indeed possible to provide the JV with the oil field rights."

Bedömningen av vad som är rättsfakta

Hovrätten tar först ställning till vad som är rättsfakta i Summary. I det sammanhanget finns det skäl att erinra om att rättsfakta är de för tillämpningen av en rättsregel omedelbart relevanta omständigheterna. Abstrakta rättsfakta är delar av en rättsregel, dvs. rekvisit. Ett rekvisit kan i sin tur brytas ned i delar eller moment. Med ett konkret rättsfaktum avses ett faktiskt förhållande på verklighetsplanet som en part lägger till grund för sin talan och som är direkt relevant för den rättsföljd som en part har knutit till det åberopade faktiska förhållandet. Även konkreta rättsfakta kan brytas ned i delar. Konkreta rättsfakta kan bevisas med hjälp av bevisfakta och hjälpfakta till sådana fakta. (Se t.ex. Fitger m.fl. Rättegångsbalken, kommentaren till 17 kap. 3 §, Zeteo version oktober 2014.)

I skiljeförfarandet åberopade FNP att TNG uppsåtligen hade lämnat FNP vilseledande information, dvs. att TNG hade begått avtalsbrott. De konkreta rättsfakta, som skulle bevisas, var vilken information som hade lämnats och på vilket sätt denna inte stämde överens med verkliga förhållanden. FNP gjorde också gällande att avtalsbrottet begåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet (p. 10.20 i skiljedomen). Det som står i Summary är enligt hovrättens mening de konkreta rättsfakta som parterna åberopade i skiljeförfarandet i fråga om de avtalsbrott som FNP påstod att TNG hade gjort sig skyldigt till och som enligt FNP skulle leda till skadeståndsskyldighet för TNG.

Hovrätten håller alltså inte med FNP om att de rättsfakta som åberopades av FNP endast var att TNG svikligen hade förlett FNP att vidta vissa dispositioner vid Parismötet genom att ge FNP felaktig information. Detta är huvudsakligen abstrakta rättsfakta som i sig inte kan leda till någon framgång utan att det konkretiseras vad det är för faktisk information som har lämnats och på vilket sätt detta har inneburit ett svikligt förledande. Det framgår av de ovan citerade punkterna ur Summary att FNP gjorde gällande att TNG vid Parismötet hade lämnat information beträffande oljeflödena i oljefältet ("the oil flow rates of the Oil Field") och att den information som TNG enligt FNP lämnade var vilseledande eftersom oljeflödena ("the oil flow rates") var högre än vad som angavs.

Hovrättens bedömning är därför att när det gäller vilseledande information i fråga om oljan i oljefältet var de konkreta rättsfakta som FNP åberopade enligt Summary att TNG vid Parismötet hade lämnat information om oljeflöden, att informationen inte överensstämde med vad TNG hade förmedlat före Parismötet samt att informationen var vilseledande för att oljeflödena var högre än vad som hade sagts.

Skiljenämndens prövning

I skiljedomen börjar skiljenämnden behandla frågan om vad FNP hade påstått i fråga om avtalsbrott på sid. 58, p. 11.7. På s. 59 högst upp vid (i) redovisar skiljenämnden att FNP påstod att TNG avsiktligt hade lämnat vilseledande information vid Parismötet om produktionen och de troliga oljereserverna i oljefältet ("as to production and the probable oil reserves in the KOF") och vid (ii) att TNG hade underlåtit att ge korrekt information om produktion och reserver ("failure to provide correct information as to production and reserves"). Hovrätten konstaterar att skiljenämndens redogörelse för de påstådda avtalsbrotten skiljer sig från formuleringarna i Summary på så sätt att det i Summary inte anges att FNP påstår att TNG vid Parismötet lämnat information om *oljereserver*; i Summary anges endast att FNP påstår att TNG lämnat information om *oljaflöden* ("oil flow rates").

Skiljenämnden prövar sedan Parisbrottet. I p. 11.14 slår skiljenämnden fast att det som FNP har påstått är att den information om utvinning av olja i oljefältet som gavs vid Parismötet var att flödena var nära noll ("the information about the extraction of oil at the KOF given at the Paris Meeting was that the flow rates were close to nil"). I p. 11.16 konstaterar skiljenämnden att vad som faktiskt sades på Parismötet var något oklart, men att TNG hade gått med på att informationen avsåg att flödena var lägre än de förväntade ("lower than anticipated flow rates"). Skiljenämnden skriver också att information hade lämnats om nya geologiska undersökningar som tydde på att reserverna var lägre än de förväntade ("the available reserves were lower than expected") samt om att de geologiska förhållandena i oljefältet var mer komplicerade än vad som tidigare hade förutsetts. Hovrätten konstaterar att skiljenämnden dels håller isär flöden och reserver, dels fortsätter att uttala sig om oljereserver.

Därefter övergår skiljenämnden till sin bedömning. Skiljenämnden förklarar i p. 11.20 att den har att pröva vilken information som TNG faktiskt lämnade i fråga om flöden och reserver ("the flow rates and reserves") och om denna information var korrekt i den meningen att Pavlov och TNG faktiskt trodde att den lämnade informationen var korrekt. Skiljenämnden återkommer därefter i p. 11.21 till vad som var utrett om den information som lämnades vid Parismötet om flöden och reserver ("flow rates and reserves") och konstaterar att detta inte framgår av protokollet från mötet men att det där framgår att Pavlov informerade om nya geologiska uppdateringar från provborrningar och "testing of wells". Skiljenämnden kommer fram till att informationen måste ha varit negativ och hänvisar till vittnet Genin, som i sitt vittnesmål hade uppgett att flödena, ("the flow", "the debits"), var nära noll ("practically zero" or "close to zero"). Skiljenämnden hänvisar också till ett brev som Genin hade skrivit år 1996 i vilket refererades till Pavlovs uppgift på Parismötet om flöden nära noll ("the flow rates were nearly zero"). Att informationen om oljeflöden och, enligt Pavlovs vittnesmål, om reserver ("as to reserves") var sådan stämmer enligt skiljenämnden väl med det faktum att parterna enades vid Parismötet om att inte fortsätta exploateringen av oljefältet. Skiljenämnden slår också fast att om det hade kunnat förutses att flödena var mycket låga men reserverna rikliga ("recent flow rates were very low, almost nil, but that the reserves in the ground were nevertheless plentiful") var det inte troligt att parterna hade fattat ett sådant beslut. Det står därför klart för skiljenämnden ("clear to the Tribunal") att Pavlovs information måste ha omfattat både flöden och uppskattade reserver ("both flow rates and the estimated reserves") och att informationen innebar att det inte fanns sådana kvantiteter olja ("no quantities of oil") att det var värt att fortsätta med exploateringen. Återigen talar skiljenämnden alltså om flöden och reserver som skilda saker och lägger till ordet *reserver* trots att FNP inte hade åberopat något vilseledande om reservernas storlek i Summary.

Skiljenämnden slår i p. 11.22 fast att det var Pavlovs uttalanden om flöden ("flow rates") och nya geologiska data om reserver ("reserves") som var det huvudsakliga skälet ("the key reason") för beslutet att inte fullfölja projektet. Därefter konstaterar skiljenämnden i p. 11.23 att informationen om reserver ("reserves") objektivt sett var i hög grad felaktig ("very substantially wrong"), eftersom det i ljuset av vad som sedan skedde stod klart att det fanns betydande reserver i oljefältet ("the available reserves at

the KOF were very substantial indeed”). Frågan var därför enligt skiljenämnden om TNG och dess representanter vid Parismötet trodde att den bild som de förmedlade vid Parismötet var korrekt eller om de avsiktligt hade gett felaktig information. Skiljenämnden hänvisar därefter i p. 11.25 bl.a. till information i fråga om reserver (”reserves”) vilka per den 1 januari 1993 beräknades uppgå till 33,6 miljoner ton. I p. 11.26 hänför sig skiljenämnden till siffran 33,6 miljoner ton, vilket enligt skiljenämnden var en betydande tillgång som var mycket långt ifrån den uppgift om nära noll som hade angetts av Pavlov i Paris (”the revised reserves as at at 1 January 1993 on TNG’s books, 33,6 million tons, were still a considerable asset and very far from the ’close to zero’ indication given by Mr Pavlov at the Paris Meeting”). Skiljenämnden hänvisar också till att siffran 33,6 miljoner ton ingick i den licens som registrerades den 1 april 1994. Om TNG hade upptäckt redan under våren 1993 att det fanns väldigt lite olja var detta enligt skiljenämnden svårförenligt med att myndigheterna ett år senare inte hade fått någon information av TNG om att siffran 33,6 miljoner ton var helt felaktig och att den verkliga siffran avseende reserver var nära noll (”close to zero”). I hela detta avsnitt av skiljedomen prövar alltså skiljenämnden reservernas storlek, trots att FNP enligt Summary inte hade åberopat något vilseledande i fråga om reservernas storlek.

Skiljenämnden konstaterar också i p. 11.27 att TNG inte hade styrkt påståendet att det fanns nya geologiska data i förhållande till vad som var känt i januari 1993 och att skiljenämnden därför måste göra den fortsatta prövningen med utgångspunkt från att det inte fanns några nya data i fråga om flöden och reserver (”flow rates and reserves”).

Skiljenämndens bedömning mynnar ut i slutsatsen (p. 11.28 i skiljedomen) att skiljenämnden är övertygad om att den information om flöden och uppskattade reserver som Pavlov muntligen lämnade vid Parismötet var väsentligen vilseledande samt att han och TNG var medvetna om det (”the Tribunal is persuaded that the flow rate information and reserve estimates orally given by Mr Pavlov at the Paris meeting were substantially misleading and that Mr Pavlov and TNG were aware of that.”).

Som framgått ovan står det alltså inte i Summary att FNP påstod att TNG hade lämnat några uppgifter om oljereserver och inte heller något om att TNG hade lämnat vilseledande uppgifter i fråga om oljereserver. Trots det har skiljenämnden kommit fram till

att den konkreta uppgiften om "close to zero" avsåg både oljeflöden och oljereserver. Skiljenämnden har prövat TNG:s insikter om uppgiftens oriktighet genom en jämförelse mellan siffran avseende oljereserver i januari 1993, 33,6 miljoner ton, och uppgiften "close to zero". Av skiljenämndens domskäl framgår att skiljenämnden skilde på oljeflöden och oljereserver, exempelvis i p. 11.16 p. 11.20 och p. 11.21. Det framgår också att skiljenämnden lade stor vikt vid uppgifter om oljereserver, särskilt i p. 11.23 där skiljenämnden konstaterade att informationen om reserver var påtagligt oriktig ("very substantially wrong"). Enligt hovrätten framgår genom detta tydligt att skiljenämnden lagt till och prövat omständigheter som inte hade åberopats av FNP, dvs. att information hade lämnats om reserver och att denna information var vilseledande. Dessa omständigheter, ensamma eller tillsammans med faktiskt åberopade omständigheter om oljeflöden, har rättsföljden att de kan leda till skadeståndsskyldighet på grund av avtalsbrott. De av skiljenämnden tillförda faktiska uppgifterna om oljereserverna är därmed rättsfakta. Dessa rättsfakta finns inte med i Summary. Genom att lägga till dessa rättsfakta vid sin prövning överskred därför skiljenämnden sitt uppdrag.

Sammanfattning

Skiljenämnden har alltså prövat faktiska omständigheter som inte hade åberopats av FNP såsom konstituerande avtalsbrott, dvs. att TNG hade lämnat information om oljereserverna och att informationen var vilseledande. Omständigheterna var sådana att de kunde leda till skadeståndsskyldighet på grund av avtalsbrott. De utgjorde alltså av FNP inte åberopade rättsfakta. Hovrättens slutsats är därför att skiljenämnden överskred sitt uppdrag.

Inverkan på utgången

Inledning

Nästa fråga som hovrätten ska ta ställning till är om det också krävs att det konstaterade uppdragsöverskridandet har inverkat på utgången.

Enligt 34 § första stycket skiljeförfarandelagen ska en skiljedom upphävas helt eller delvis bl.a. om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag. Till skillnad från den punkt i lagtexten som behandlar handläggningsfel (34 § första stycket 6) innehåller den punkt

som behandlar uppdragsöverskridande (34 § första stycket 2) inte något krav på att felet sannolikt har inverkat på utgången.

Frågan har diskuterats i doktrinen, se bl.a. Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s. 609 f. Sammanfattningsvis anger Heuman följande. Att skiljedomen ska upphävas helt eller delvis utgör ett implicit orsaksrequisit vid uppdragsöverskridande. Det innebär att domslutet endast ska hävas till den del det har förorsakats av ett uppdragsöverskridande. Detta gäller emellertid endast om felet direkt avspeglas i domslutet. I vissa fall är det inte möjligt att göra en uppdelning av domslutet och urskilja den del som svarar mot ett uppdragsöverskridande. Det saknas då förutsättningar för att rätten med hjälp av ett orsaksrequisit ska kunna förordna om att skiljedomen upphävs partiellt. I fall där det är teoretiskt möjligt att göra en uppdelning mellan frågor som skiljenämnden saknat rätt att pröva och sådana frågor som omfattas av skiljenämndens kompetens kan frågorna gripa in i varandra på ett sådant sätt att det inte är praktiskt möjligt eller lämpligt att låta skiljedomen bestå delvis. Då måste domstolen häva skiljedomen i sin helhet. (Jfr Lindskog, Skiljeförfarande, 2012, s. 876 f.).

I hovrättspraxis har angetts att ett upphävande inte ska ske om man på förhand kan se att utgången inte skulle ha blivit en annan även om något uppdragsöverskridande inte förekommit (se Svea hovrätts dom den 1 december 2009 i mål T 4548-08). Hovrätten kom i det fallet fram till att det inte med säkerhet gick att säga hur prövningen skulle ha utfallit. Enligt hovrätten kunde det i vart fall inte uteslutas att felet hade inverkat på utgången. Skiljedomen upphävdes.

Enligt hovrätten kan följande slutsats dras om rättsläget. Enligt lagtexten ska en skiljedom upphävas helt eller delvis bl.a. om skiljemännen överskridit sitt uppdrag. Ett upphävande av endast en del av skiljedomen förutsätter att det går att urskilja till vilken del domslutet svarar mot uppdragsöverskridandet. Om uppdragsöverskridandet inte till någon del påverkat domslutet ska skiljedomen inte hävas.

Betydelsen av att skiljenämnden fann att TNG lämnat vilseledande uppgifter om oljeflöden och möjligheten att överföra licens

FNP har anfört att ett uppdragsöverskridande som är hänförligt till oljereserver inte haft någon inverkan på utgången av målet, eftersom skiljenämnden oavsett bedömningen av vilseledande information om oljereserver fann att TNG vid Parismötet hade lämnat vilseledande information om oljeflöden och om möjligheterna att överföra licensen att exploatera oljefältet till Tyumtex.

Som framgått ovan har skiljenämnden prövat frågorna om information om flöden och reserver i ett sammanhang. Detta framgår tydligt av slutsatsen i p. 11.28 i skiljedomen, enligt vilken skiljenämnden hade övertygats om att den information om flöden och uppskattade reserver som Pavlov gav vid Parismötet var i hög grad vilseledande ("the Tribunal is persuaded that the flow rate information and reserve estimates orally given by Mr Pavlov at the Paris Meeting were substantially misleading"). I p. 11.48 i skiljedomen finner skiljenämnden att TNG uppsåtligen vilseledde FNP både såvitt avser produktion och reserver ("the Tribunal concludes that TNG deliberately misled FNP both in respect of production and reserves at the KOF") och beträffande möjligheterna att överföra licensen ("and in respect of the possibility to have the Licence for the KOF transferred to the JV").

Skiljenämnden har också bedömt effekterna av Parisbrottet i ett sammanhang, vilket särskilt framgår av p. 11.52 i skiljedomen, där skiljenämnden bedömer att effekten av den vilseledande informationen var att FNP gick med på att överge projektet mot att TNG återbetalade till FNP det som FNP hade investerat ("The effect of the misleading information was that FNP agrees to abandon the KOF project subject to TNG repaying to FNP the money that it had invested in the KOF.").

Enligt hovrätten går det alltså inte att läsa ut av skiljedomen att utgången skulle ha blivit densamma om skiljenämnden prövat om TNG vilselett FNP endast om oljeflöden och möjligheten att överföra licensen.

Betydelsen av likvidationsbrottet enligt skiljedomen

Eftersom FNP i klanderområdet även har anfört att det var likvidationsbrottet som gav FNP rätt till hela det utdömda skadeståndet ska hovrätten pröva om skiljedomen har den innebörden att likvidationsbrottet ensamt ligger till grund för domslutet. I så fall ska skiljedomen inte hävas trots det konstaterade uppdragsöverskridandet.

FNP har anfört att dess talan innebar att likvidationsbrottet stod på egna ben. TNG har invänt att innebörden av FNP:s talan var att likvidationsbrottet var beroende av skiljenämndens bedömning av Parisbrottet. Förklaringen till detta är enligt TNG att likvidationsbrottet kunde ha lett till skada för FNP endast om prövningen gjordes under det hypotetiska antagandet att det likviderade bolaget vid tidpunkten för likvidationen hade licens att exploatera oljefältet.

Det framgår inte klart av Summary om FNP gjorde gällande att enbart likvidationsbrottet hade lett till hela den skada som FNP:s yrkande i skiljeförfarandet avsåg. Av Summary framgår det dock att TNG framställde en rad invändningar mot FNP:s påståenden i fråga om likvidationsbrottet och att en av dessa invändningar tog sikte på att Tyumtex vid tidpunkten för likvidationen inte hade några tillgångar eller skulder, varför likvidationen inte kunde ha lett till någon förlust eller skada (p. 10.41 i skiljedomen). FNP invände mot detta att likvidationen slutgiltigt berövade FNP dess rättigheter som aktieägare, inklusive rätten att få 40 procent av nettovinsten, samt avstängde möjligheten för TNG att rätta sina avtalsbrott. FNP angav också att effekterna av likvidationen skulle bestämmas i det hypotetiska scenariot att rättigheterna till oljefältet hade tillförts Tyumtex och TNG inte hade begått de andra avtalsbrotten (p. 10.43 och p. 10.44 i skiljedomen).

Enligt Summary anförde FNP att de kontraktsbrott som FNP gjorde gällande i skiljeförfarandet hade lett till den skada som FNP yrkade ersättning för (p. 10.62 och p. 10.78 i skiljedomen). Det yrkade skadeståndet baserades på FNP:s rätt enligt parternas avtal till 40 procent av nettovinsten (p. 10.63 och p. 10.85 i skiljedomen).

Av de redovisade avsnitten framgår det enligt hovrättens mening inte på något tydligt sätt att FNP:s talan innefattade ett påstående om att likvidationsbrottet ensamt hade lett till hela FNP:s skada.

Skiljenämnden förefaller dock ha tolkat FNP:s talan på det sättet att varje påstått avtalsbrott ledde till att FNP gick miste om sina investeringar och led hela skadan till följd därav. I p.11.7 i skiljedomen anges att skadeståndskravet vilar på ett antal påstådda kontraktsbrott och att, enligt FNP, vart och ett av avtalsbrotten medförde att FNP gick miste om sin investering i oljefältet, vilket i sin tur ledde till väsentlig skada ("On FNP's case each of those breaches caused FNP to be deprived of its investment in the KOF. As a result FNP suffered substantial damage"). Den fråga som hovrätten därför ska ta ställning till är om skiljedomen faktiskt innebar att likvidationsbrottet ensamt låg till grund för det utdömda skadeståndet.

Som stöd för sitt påstående att likvidationsbrottet ensamt ledde till att FNP:s talan bifölls har FNP anfört att skiljenämnden kom fram till att det skadeståndskrav som grundades på Parisbrottet var preskriberat. Om det är riktigt skulle alltså det utdömda skadeståndet inte till någon del avse Parisbrottet, dvs. den del av skiljedomen där hovrätten har konstaterat att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag.

Hovrätten prövar först om skiljenämnden i skiljedomen fann att FNP:s skadeståndskrav som grundades på Parisbrottet var preskriberat.

Claes Lundblad har i sitt vittnesmål uppgett att skadeståndskravet grundat på Parisbrottet visserligen var preskriberat, men att parterna hade ägnat så mycket uppmärksamhet åt Parisbrottet att skiljenämnden ändå ville redovisa hur nämnden såg på det. Han har också uppgett att skiljenämndens ställningstagande i fråga om preskription, liksom skiljenämndens bedömning att likvidationsbrottet ensamt ledde till hela FNP:s skada, framgår av skiljedomen.

I skiljedomen behandlas preskriptionsfrågan på s.79-81. I p. 11.83 kommer skiljenämnden fram till att ett skadeståndskrav som grundades enbart på Parisbrottet skulle

ha varit preskriberat, om inte preskriptionsavbrott skett. Enligt skiljenämnden medförde det sista relevanta avtalsbrottet att preskriptionstiden utsträcktes till juni 2009 (p. 11.84). Läst tillsammans med p. 11.83 var det sista relevanta avtalsbrottet likvidationsbrottet. Skiljenämnden prövar därefter om preskriptionsavbrott skett i tiden före juni 2009 och kommer fram till att så är fallet (p.11.85 och 11.86). Skiljenämndens slutsats framgår av p. 11.87, där skiljenämnden konstaterar att FNP:s skadeståndskrav inte är preskriberat och att TNG alltså hade misslyckats med sina preskriptionsinvändningar ("The time bar defences raised by TNG in respect of the Damage Claim therefore must fail").

Hovrättens slutsats är att skiljedomen inte innebar att FNP:s skadeståndskrav grundat på Parisbrottet var preskriberat. Prövningen av om skiljedomen innebar att likvidationsbrottet ensamt ledde till att FNP:s skadeståndstalan bifölls måste alltså göras med utgångspunkt från att skadeståndskravet grundat på Parisbrottet inte var preskriberat.

Den fråga som hovrätten därför ska ta ställning till är om skiljedomen ändå innebar att likvidationsbrottet ensamt låg till grund för skiljenämndens slutsats att FNP:s talan skulle bifallas.

Skiljedomen behandlar de påstådda avtalsbrotten var för sig. Efter varje avsnitt tar skiljenämnden under särskilda rubriker ställning till effekterna av vart och ett av avtalsbrotten. I fråga om Parisbrottet kommer skiljenämnden i p. 11.55 fram till att detta hade lett till att FNP gick miste om sina investeringar och vinster från projektet. I fråga om *underlåtenhet att rätta* anges i p. 11.67 att förlusten på grund av det avtalsbrottet var i princip densamma som på grund av Parisbrottet. I fråga om exklusivetsbrottet anger skiljenämnden i p. 11.70 att det orsakade väsentlig ekonomisk skada, men att den exakta skadan inte behövde bestämmas. När det gäller likvidationsbrottet behandlas effekterna av det i p. 11.73, där det anges att FNP till följd av detta gick miste om sina rättigheter som aktieägare och därmed sin rätt till utdelning och del i vinsterna som härrörde från oljefältet.

De ovan redovisade avsnitten ger ett visst stöd för att skiljenämnden har bedömt att vart och ett av avtalsbrotten – utom möjligen exklusivetsbrottet – hade lett till hela

FNP:s skada. Detta motsägs emellertid av andra delar av skiljedomen. I p. 11.76, under rubriken "Summary", skriver skiljenämnden att TNG har brutit mot avtalet i alla påstådda avseenden, att avtalsbrotten är uppsåtliga och del av en större plan som syftade till att beröva FNP dess ägarintressen i projektet ("part of a wider scheme deliberately designed to deprive FNP of its interests in the KOF project"). Effekten av avtalsbrotten är enligt skiljenämnden i samtliga fall väsentlig ekonomisk skada ("the effect of the breaches are in all cases substantial economic damage") och när det gäller Parisbrottet, avtalsbrottet *underlåtenhet att rätta* och likvidationsbrottet motsvarar skadan hela FNP:s intresse i projektet ("the damage caused corresponds to FNP's entire interest in the KOF project"). I fråga om exklusivetsbrottet sägs skadan dock vara mindre, men det spelar enligt skiljenämnden ingen roll eftersom TNG är fullt ut ansvarigt på grund av de övriga avtalsbrotten ("since TNG is fully liable on account of the remaining breaches"). Skiljenämnden avslutar med att det under alla förhållanden är på det sättet att den sammanlagda effekten av avtalsbrotten är att FNP helt gått miste om hela sitt intresse ("At any rate the combined effect of the breaches is a total deprivation of FNP's interest").

I p.11.107 i skiljedomen återkommer skiljenämnden till sin bedömning att TNG:s flertaliga avtalsbrott visar ett mönster som syftat till att dölja verkliga förhållanden kring exploateringen av oljefältet för FNP. Skiljenämnden hänvisar också till att TNG:s därefter vidtagna åtgärder – kontakter med en annan avtalspart och likvidation av Tyumtex bakom ryggen på FNP – syftade till att slutgiltigt beröva FNP dess lagliga intressen. I p. 11.115 sammanfattar skiljenämnden sin bedömning enligt följande

"Having found that TNG is guilty of multiple breaches of contract, having dismissed TNG's defences and finding that FNP is entitled to damages the Tribunal must next proceed to consider the economic effects of the breaches".

Den del av skiljedomen som behandlar skadestandsberäkningen innehåller inte något som förtydligar hur skiljenämnden har resonerat i frågan om hur skadeståndet förhåller sig till vart och ett av avtalsbrotten.

Hovrättens slutsats är därför att skiljedomen inte innebar att likvidationsbrottet ensamt låg till grund för domslutet.

Frågan om TNG gått miste om rätten att påtala uppdragsöverskridande

FNP har invänt att TNG under alla förhållanden gått miste om sin rätt att påtala ett uppdragsöverskridande, eftersom TNG deltog i skiljeförfarandet utan att invända mot FNP:s talan så som den angavs i FNP:s sakframställning och plädering. Hovrättens ovan redovisade bedömningar innebär att omständigheten att TNG hade lämnat vilseledande information om oljereserver inte hade åberopats av FNP. Det har inte heller framkommit i målet att skiljenämnden klargjorde för parterna under skiljeförfarandet att den avsåg att pröva FNP:s påstående om vilseledande i fråga om oljeflöden på det sättet att prövningen skulle avse också oljereserver. TNG kan alltså inte genom att delta i skiljeförfarandet anses ha accepterat att skiljenämnden skulle pröva om TNG hade lämnat vilseledande information om oljereserver.

Hovrättens slutsatser

Hovrätten har kommit fram till att skiljenämnden var bunden av de konkreta rättsfakta som togs upp i Summary i fråga om de av FNP påstådda avtalsbrotten. FNP åberopade enligt Summary inte något i förhållande till oljereserver. Skiljenämnden har trots det kommit fram till att TNG hade lämnat vilseledande information om oljereserver. Detta var ett uppdragsöverskridande. Det går inte att konstatera att uppdragsöverskridandet inte till någon del påverkat domslutet. Hovrättens slutsats är därför att det konstaterade uppdragsöverskridandet medför att skiljedomen ska upphävas.

Eftersom hovrätten har bedömt att skiljedomen ska upphävas på grund av att skiljenämnden har överskridit sitt uppdrag saknas skäl att pröva TNG:s övriga klandergrunder.

Rättegångskostnader

FNP är tappande part och ska därför ersätta TNG för rättegångskostnader.

TNG har yrkat ersättning med 7 705 807 kr, varav 6 750 000 kr avser ombudsarvode och 955 807 kr utlägg.

FNP har anfört att TNG:s kostnader är oskäligt höga. FNP har framhållit att målet i hovrätten har pågått under en begränsad tid, innefattat skriftväxling och inställelser i rätten som inte avviker från det normala samt inte haft en omfattning som motiverar det höga kostnadsanspråket. FNP har också ifrågasatt om det funnits anledning för TNG:s ombud att blanda in fyra olika personer, varav två helt nya i målet, för att tillvarata TNG:s intressen.

TNG har anfört bl.a. att TNG:s utredningsarbete har avsett en omfattande skiljedom som rört ett stort antal frågor, att det har varit nödvändigt att gå igenom allt processmaterial i skiljeförfarandet, att det varit nödvändigt att anlita externa experter samt att FNP i viss utsträckning i klanderområdet har ändrat inställning i väsentliga frågor. TNG har också anfört att arbetet har delats upp mellan ombuden.

Hovrätten gör följande bedömning.

Antalet förhandlingsdagar och den skriftväxling som har ägt rum i målet är inte i sig av sådan omfattning att det motiverar en så hög ersättning som TNG har begärt. När rättegångskostnadsanspråkets skälighet ska bedömas får emellertid också andra omständigheter vägas in. Det är en rimlig utgångspunkt att käranden i ett klanderområde kan behöva vidta omfattande utredningsåtgärder och att kostnaderna därför kan komma att väsentligt överstiga svarandens. Även med beaktande av detta framstår den av TNG yrkade ersättningen emellertid inte som skälig. Enligt hovrätten kan det inte anses skäligt påkallat för tillvaratagande av TNG:s rätt att representeras av fyra ombud, varav tre advokater, vid både den muntliga förberedelsen och vid huvudförhandlingen. Hovrätten ifrågasätter också om de omfattande inlagor som har getts in i målet varit nödvändiga för att utföra TNG:s talan. Särskilt vad TNG gjort gällande som grunder för att skiljenämnden som helhet varit partisk har huvudsakligen avsett skiljenämndens materiella prövning, vilket inte är grund för klander. Hovrätten gör därför bedömningen att en skälig kostnad för att tillvarata TNG:s rätt i målet är lägre än det yrkade beloppet avseende ombudsarvode. Enligt hovrätten uppgår skäligt ombudsarvode till 5 000 000

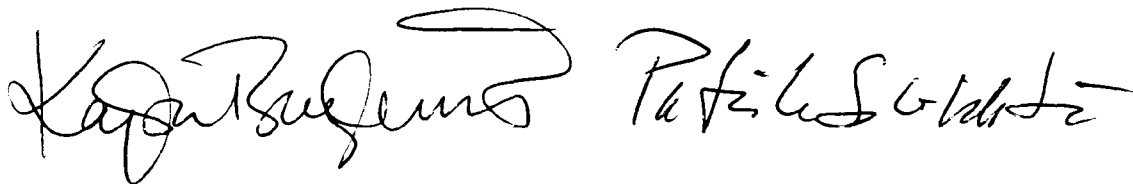
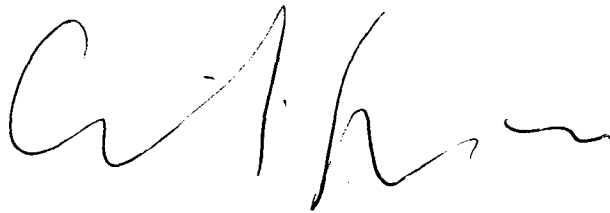
kr vilket är cirka tre fjärdedelar av det yrkade beloppet. TNG ska därutöver tillerkännas yrkad ersättning för utlägg. Den sammanlagda ersättningen uppgår därmed till 5 955 807 kr.

Överklagande

Enligt 43 § andra stycket LSF får hovrättens dom överklagas bara om rätten anser det vara av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Det inte finns enligt hovrätten inte skäl att tillåta att avgörandet överklagas.

Hovrättens avgörande får inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Christine Lager samt hovrättsråden Kajsa Bergkvist, referent, och Patrik Schöldström.